

Několik dní po vstupu České republiky do Evropské unie se ukazuje, kolik informací měly a mají skutečně české firmy k dispozici k tomu, aby nejen hladce propouvaly nově nastavenými pravidly v obchodování se zahraničními partnery, administrativními změnami výkaznictví a dostály svým zákonným povinnostem, ale jaké informace jim mohou pomoci využít skutečných výhod našeho členství v Unii. Tento sborník formou článků představuje několik oblastí, ve kterých došlo nebo dochází ke změnám ve srovnání s obdobím před 1. 5. 2004 a poskytuje přehled o určitých možnostech získání finanční podpory na realizaci projektů českých firem sloužících k jejich dalšímu rozvoji a růstu prosperity. Doplněním jsou i krátké zprávy z monitoringu EU novinek, které pravidelně zpracovává CEBRE a odkazy na internetové adresy obsahující podrobné a pravidelně aktualizované informace v popsáných oblastech.

OBSAH:

1. Malé a střední firmy v EU	3
1.1. Nová definice pro malé a střední podniky – žadatelé o podpory pozor!	3
1.1.1. Jaké nás čekají změny?	3
1.1.2. Jak se nová definice promítne do praxe	4
1.2. Tanec kolem DPH	4
1.2.1. Současná situace	4
1.2.2. Připravované změny	5
1.3. Můžeme do toho mluvit!	7
1.4. SOLVIT – pomocník při řešení problémů podnikatelů na jednotném vnitřním trhu	8
1.5. Novinky v oblasti MSP	9
2. Obchod v Evropské unii	10
2.1. Jednotný vnitřní trh	10
2.2. Společná obchodní politika EU	11
2.3. Antidumping v Evropské unii	12
2.4. Novinky v oblasti zahraničního obchodu a JVT	13
3. Programy a fondy Evropské unie	14
3.1. Úvod	14
3.2. Programy Evropské unie	14
3.2.1. Program SAVE	15
3.3. Další střípky do mozaiky strukturálních fondů	16
3.3.1. Úvod	16
3.3.2. Všímat si připravovaných dokumentů	16
3.3.3. Všeobsažnost prováděcích manuálů?	19
3.3.4. Když se dobrá věc podaří	20
3.3.5. Budoucnost	21

3.3.6. Programy v rámci operačního programu průmysl a podnikání 2004 – 2006	21
3.3.7. Kde hledat informace	22
3.4. Novinky v oblasti podpory podnikání	22
4. Česká agentura na podporu obchodu – Czech Trade	23
4.1. Individuální podpora v zahraničí	24
4.2. Exportní vzdělávání	24
4.3. Exportní informace	25
5. ČMZRB a její programy podpory podnikání v roce 2004.	26
5.1. Rok 2003 – další úspěšný rok podpory podnikání.	26
5.2. Možnosti podpor v roce 2004.	26
5.3. Účast ČMZRB ve strukturálních fondech	27
6. OKO SP ČR	28
6.1. Hlavní cíle OKO SP ČR	28
6.2. Nabídka služeb OKO SP ČR	28
7. Program EUREKA	30
7.1. Úloha a cíle EUREKY	30
7.2. Zaměření projektů	30
7.3. Financování projektů EUREKA	31
7.4. Význam programu EUREKA pro Českou republiku.	31
7.5. Koordinace programu EUREKA v České republice	31
CEBRE	32

Česká firma v Evropské unii – Proměňme své šance na větším hřišti.

Autoři: Blanka Jakubcová, Ondřej Hradil, Martin Duda

Vydal: Svaz průmyslu a dopravy ČR ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, CzechTrade, Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou a Oborovou kontaktní organizací pro průmyslový V+V v ČR
Nakladatelský servis: PhDr. Bořivoj Kleník, Q-art-s. 5.000 výtisků, červen 2004.

ISBN 80–903280–2–4

NEPRODEJNÉ

1. MALÉ A STŘEDNÍ FIRMY V EVROPSKÉ UNI

1.1. NOVÁ DEFINICE PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY – ŽADATELÉ O PODPORY POZOR!!!

Malé a střední podniky jsou jedním ze základních prvků hospodářství Evropské unie a tvoří více než 99 % všech registrovaných firem. Vytvářejí také cca 65 milionů pracovních příležitostí a jejich podíl na hrubém domácím produktu se pohybuje kolem 60 %. Právě díky jejich nezastupitelné roli v národních ekonomikách a určitým slabinám, které jsou pro ně typické (menší kapitálová síla a administrativní kapacita, ztížený přístup k úvěrům, apod.) platí pro malé a střední podniky výjimka ze zákazu státní pomoci. S tím přímo souvisí celá řada podpůrných programů, jež jsou financovány buď přímo z rozpočtu Evropské unie nebo z rozpočtů národních.

Měly by se malé a střední firmy obávat, že změnou definice MSP přijdou o možnost získání státní podpory? Naprosto ne. Naopak nová definice MSP by měla umožnit přístup k podporám pro větší množství subjektů.

Podívejme se nyní na chystané změny podrobněji.

1.1.1. JAKÉ NÁS ČEKÁJÍ ZMĚNY?

Nová definice přináší kromě pozitivních změn, také řadu upřesnění. Především je nutno zdůraznit, že základní kritérium, tedy počet zaměstnanců podniku, se nemění a zůstává i nadále na úrovni 250 zaměstnanců. Firmy by však neměly zapomínat na to, že počet zaměstnanců se vyjadřuje v tzv. ročních jednotkách práce, tj. v počtu plných pracovních úvazků ve firmě. Částečné úvazky se přepočítávají na celé. Naopak do celkového počtu zaměstnanců se nepočítají úvazky v rámci podpory praktického vzdělávání – úvazky učňů na praxi nebo studentské stáže.

Podstatnou změnou, která by měla firmy potěšit, je navýšení maximálních limitů pro obrat firmy a její celková aktiva (přesné limity jsou uvedeny v tabulce). V případě středních firem se u obratu jedná o zvýšení o celých 20 %. U firem se uplatňuje vždy jen jedna hodnota, buď obrat nebo celková aktiva.

Kritéria pro malé a střední firmy

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Obrat (mil. €)	Celková aktiva (mil. €)
Střední podnik	< 250	50 (40)	43 (27)
Malý podnik	< 50	10 (7)	10 (5)
Mikrofirma	< 10	2	2

Pozn: Údaje v závorkách uvádějí současné hodnoty jednotlivých kritérií. V tabulce není specifikováno kritérium nezávislosti.

Další podstatnou změnu najdeme u kritéria nezávislosti. Evropská komise rozděluje firmy do tří kategorií – firmy nezávislé, partnerské a spojené. **Nezávislá firma** je taková firma, která nespadá ani do jedné z dalších dvou kategorií. Za **partnerskou firmu** je označována taková firma, v níž drží více než 25 % jiná firma. Nicméně, firmy vlastněné z více než 25 % universitami, výzkumnými centry, malými municipalitami, institucionálními investory (včetně regionálních rozvojových fondů), venture kapitálovými fondy a tzv. business angels budou považovány za nezávislé, a tak jim bude umožněno získat podporu. **Spojenou firmou** se pak rozumí firma, která kontroluje nebo je sama kontrolována jinou firmou nebo skupinou firem.

Podle toho, do jaké kategorie firma spadá, jsou také počítána další kritéria (počet zaměstnanců, obrát, celková aktiva). U nezávislé firmy se jedná pouze o údaje za firmu samotnou. U partnerských a spojených firem se jedná o údaje všech těchto firem konsolidované podle kapitálové účasti.

Pro snazší orientaci také zveřejnila Evropská komise na svých stránkách modelovou deklaraci, jejíž vyplnění by mělo odstranit pochyby především, když se daná firma nachází „na hranici“. Odkaz na webovou stránku Evropské komise je zařazen na konci této kapitoly.

1.1.2. JAK SE NOVÁ DEFINICE PROMÍTNE DO PRAXE?

Nová definice začne v rámci EU platit od 1. ledna 2005. Pro firmy, které se budou nově pyšnit názvem malá, popř. střední firma to bude znamenat, že počínaje tímto dnem budou moci žádat o podporu určenou právě MSP.

Od května je Česká republika členskou zemí Evropské unie a musí tedy reagovat na změny i v této oblasti. V současné době již Ministerstvo průmyslu a obchodu již připravuje novelu zákona 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání. Pokud vše dobře půjde, měla by tato novela platit také právě od 1. ledna 2005.

Nová definice však nebude platit navěky. Evropská komise předpokládá, že k určitým úpravám definice malých a středních podniků bude docházet i nadále, především co se týče ukazatelů obrátu a celkových aktiv, a to vždy s ohledem na ekonomický vývoj v rámci EU.

Plné znění doporučení Evropské komise včetně výsledků konaných veřejných konzultací můžete najít na internetu na následující adrese:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm

1.2. TANEC KOLEM DPH

Letošní rok – 2004 – by se bez nejmenších problémů dal označit za rok změn daňového systému. Podnikatele snad už ani nepřekvapí neustále nové a nové zákony, se kterými se musí vyrovnat, nicméně tento rok je na změny zákonů v daňové oblasti opravdu bohatý. Rada změn souvisí s faktem, že od května je Česká republika součástí Evropské unie, celá řada změn je však spojena především s reformou veřejných financí. Tato reforma je do určité míry vynucena naším závazkem dodržovat určitá ekonomická pravidla v rámci EU a závazkem přistoupení ke společné evropské měně, primárně je však v bytostném zájmu České republiky mít stabilní veřejné finance a fungující systémy v sociální oblasti (zdravotnictví, penzijní zajištění, apod.). Pojďme se však podívat na oblast daně z přidané hodnoty, a to především na evropské úrovni, neboť i tam se nyní intenzivně diskutuje o nejrůznějších změnách.

1.2.1. SOUČASNÁ SITUACE

Evropská unie harmonizuje především oblast nepřímých daní. Základním předpisem, od kterého se vše odvíjí, je tzv. Šestá směrnice o dani z přidané hodnoty přijatá v roce 1977, která navázala na sérii předchozích směrnic přijatých od počátku 70. let, od kdy je tato daň v EU uplatňována. Šestou směrnicí doplňují početná rozhodnutí Evropského soudního dvora a několik desítek novelizací. Směrnice a její novely definuje celou řadu záležitostí – dodání zboží, poskytnutí služeb, okamžik uskutečnění daňového plnění, kdo jsou osoby podléhající dani, z jakých transakcí se daň platí a samozřejmě alespoň do určité míry harmonizuje také její výši.

V současných diskusích na české politické scéně se debatuje právě o sazbách DPH, což je pro firmy velice citlivá záležitost, protože tyto změny se přímo promítají do cen, resp. výše marží. Jaká pravidla tedy platí na evropské úrovni co se týče sazeb DPH? Konkrétní sazby DPH jsou ponechány na jednotlivých členských státech a nediktuje je „Brusel“. Evropská legislativa ale stanovuje základní mantinely. Daň z přidané hodnoty musí být stanovena procentem ze základu daně a musí být principiálně stejná, ať už se jedná o zboží nebo služby. Členské státy mohou disponovat až třemi sazbami DPH – základní a jednou až dvěma sazbami sníženými. Na období let 2001 – 2005 byla jako minimální úroveň základní sazby

určena 15% sazba. Na další období by se měla o minimální úrovni rozhodovat Rada ministrů na návrh Evropské komise, a to po konzultaci návrhu s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem. Úroveň snížené sazby DPH je stanovena na minimální úrovni 5 %. Snížené sazby mohou být využity jen u zboží a služeb, které jsou výslovně uvedeny v příloze H směrnice. Jak je vidět z doprovodných tabulek, je základní sazba DPH v členských zemích EU velice rozdílná. Nejnižší je v Lucembursku (15 %), kde dosahuje minima stanoveného EU, a naopak nejvyšší je v Dánsku a Švédsku, kde dosahuje celých 25 %. Stejně rozpětí lze vysledovat i u nově přistupujících zemí, kde na Kypru platí 15% základní sazba a v Maďarsku zase 25 %.

V dlouhodobé perspektivě se počítá s možným zavedením jednotné sazby daně z přidané hodnoty. Tak je tomu v současnosti např. v Dánsku, kde je uplatňována jednotná sazba DPH ve výši 25 %. Z přistupujících zemích tuto zásadu začalo nedávno uplatňovat Slovensko, které zavedlo rovnou daň na úrovni 19 %. Zavedení jednotné sazby plánovala i česká vláda, tento bod byl obsažen v jejím programovém prohlášení. Nakonec však byly prozatím zachovány sazby obě, a to především ze sociálních důvodů.

Žádné pravidlo však neplatí bez výjimek. Je to i případ daně z přidané hodnoty. Mnohé členské země EU si vymohly řadu výjimek, kterými se snažily vyjít vstříc svým specifickým. V Irsku a Velké Británii je to například nulová sazba DPH na oblečení pro děti, která v těchto zemích platí již tradičně. Aby vše bylo ještě komplikovanější, existují také geografické výjimky ze standardních unijních pravidel pro daň z přidané hodnoty. Z unijních pravidel jsou takto vyloučeny francouzské zámořské departmenty. Ale pro příklady nemusíme cestovat tak daleko. Týká se to totiž také i ostrovu Helgoland v Severním moři, který patří Německu. Do stejné kategorie spadají i Kanárské ostrovy a oblasti měst Ceuta a Mellila, jež náleží Španělsku. Speciální pravidla platí také na Korsice, kde je aplikována snížená sazba DPH pouze ve výši 2,1 %. Podobně se v Rakousku v tyrolských oblastech Jungholz a Mittelberg uplatňuje speciální sazba ve výši 16 %.

1.2.2. PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY

Evropská komise předložila v polovině července 2003 návrh změn v oblasti daně z přidané hodnoty. Návrh se týká především již dříve zmíněné přílohy H šesté směrnice, který stanovuje položky, na něž může být uplatňována snížená sazba DPH. V legislativním návrhu se také počítá s odstraněním nejrůznějších speciálních výjimek, které platí pro jednotlivé členské státy, a také s přeřazením určitých položek ze snížené sazby do základní a naopak. Přechodná období v daňové oblasti dohodnutá s novými členskými zeměmi mají jen omezenou platnost a poslední z nich vyprší nejspíše na konci roku 2009. To by mohla být podle Komise dobrá příležitost pro opravdové sjednocení pravidel a donucení všech členských zemí k eliminaci existujících výjimek.

V návrhu Komise je vidět různorodé zájmy (ať už se jedná o zájmy členských států nebo určitých průmyslových odvětví) a všeobecně se očekává tvrdý souboj nad konečným zněním směrnice. To potvrzují už několikrát vedená jednání v Radě ministrů, která nevedla prozatím k dohodě. Velká Británie, Irsko a Lucembursko by měly přijít o nízké sazby na dětské oblečení a obuv. Komise argumentuje tím, že i přes de facto nulové zatížení těchto produktů jsou jejich maloobchodní ceny v těchto zemích až o 26 % vyšší než v ostatních zemích Unie. Ráj labužníků, Francie, kde jsou stravovací služby zatíženy základní sazbou DPH, silně lobbuje za to, aby tyto služby byly zařazeny na seznam zboží a služeb s možnou aplikací snížené sazby DPH. Podobný režim již funguje nyní v devíti členských zemích, které si dříve vymohly výjimku. Stejný zájem mají i čeští hoteliéři a restauratéři, kteří po několika letech uplatňování snížené sazby musejí účtovat od 1. května své výtvary při započítání daně v základní sazbě 19 %.

Dalším horkým tématem byly služby náročné na lidskou práci. Experiment měl původně skončit v prosinci roku 2003. Jeho cílem bylo zjistit dopady uplatňování snížené sazby na tyto služby, ale podle názoru

Komise nepotvrdil očekávané příznivé dopady na snížení nezaměstnanosti a omezení práce „na černo“. I přesto však nakonec Evropský parlament a Rada, na základě silného tlaku především malých a středních firem, s malým zpožděním v únoru rozhodly o zachování výjimky a existenci těchto služeb ve snížené sazbě do konce roku 2005. Další osud jejich zařazení by měl být již stanoven systémově v rámci diskutovaných změn šesté směrnice.

Silný lobbistický tlak vyvíjí také hudební průmysl, který je v poslední době postižen krizí díky nástupu internetu a počítačových formátů pro stahování hudby. Od nové směrnice si slibuje zařazení hudebních nahrávek do snížené sazby, což by mělo umožnit snížení cen a tudíž určité povzbuzení klesající poptávky po hudebních nosičích. Zatím však byly produkty hudebního průmyslu Komisí zařazeny do základní sazby. Francie k této problematice zpracovala rozsáhlou studii, kterou se snaží argumentovat, výsledek je ovšem nejistý. Jak ovšem upozorňuje Frits Bolkenstein, komisař zodpovědný za daňovou problematiku, „pozitivní efekt přeřazení zboží či služeb ze standardní do snížené sazby DPH není nikdy plně přenesen na zákazníka. Změna ceny způsobená tímto přesunem je totiž mnohdy dočasná a zanedbatelná.“ V konečném efektu tak dochází pouze ke zvýšení marže firem.

Další změnou bude přesunutí vysílání rádia a televize ze snížené do základní sazby DPH. To samozřejmě vyvolalo pobouření u firem, které provozují placené televizní kanály, protože to povede ke zvýšení cen pro konečného zákazníka a k jejich možnému odlivu. Francouzská společnost Canal+ odhaduje ztráty z přeřazení těchto služeb do základní sazby na 170 mil EUR.

Česká republika se zase snaží v rámci podpory rozvoje internetu a informačních a komunikačních technologií přeřazení těchto výrobků a služeb do snížené sazby. Argumentuje především všemi odsouhlasenými prioritami Lisabonské strategie.

Návrhy na změny znamenají pro určité sektory další vrásky na čele, některým naopak poskytují možnost pro rozvoj. Neustále však zůstává v platnosti pravidlo, dle kterého je uplatňování snížených sazeb DPH jednotlivými členskými zeměmi dobrovolné. Bude tedy potřeba o případném přeřazení do snížené sazby přesvědčit i českou vládu a parlament.

Základní sazby DPH v členských zemích EU15

Stát	Základní sazba DPH
Belgie	21 %
Dánsko	25 %
Finsko	22 %
Francie	19,6 %
Itálie	20 %
Irsko	21 %
Lucembursko	15 %
Německo	16 %
Nizozemí	19 %
Portugalsko	19 %
Rakousko	20 %
Řecko	18 %
Španělsko	16 %
Švédsko	25 %
Velká Británie	17,5 %

Základní sazby DPH v nových členských zemích EU

Stát	Základní sazba DPH
ČR.	19 %
Estonsko	18 %
Kypr.	15 %
Litva.	18 %
Lotyšsko	18 %
Maďarsko	25 %
Malta	15 %
Polsko	22 %
Slovensko	19 %
Slovinsko	20 %

1.3. MŮŽEME DO TOHO MLUVIT!

Prvního května 2004 se stala Česká republika právoplatným členem Evropské unie. To jí staví do nové role a znamená to, že bude participovat na veškerých příslušných rozhodovacích procesech. Evropské instituce jsou na rozdíl od českých ministerstev mnohem přístupnější dialogu s firemním sektorem a dalšími tzv. stakeholders (ti, kterých se daný problém týká). Mezi nástroje Evropské komise, kterých často využívá, patří tzv. konzultace. Jedná se v podstatě o konfrontaci určitého legislativního návrhu, který Komise právě připravuje, s těmi, kterých se týká. To Komisi umožňuje získat názory na danou problematiku od lidí, kteří se v dané oblasti denně pohybují a důkladně ji znají. Díky častému využívání jsou tyto konzultace Evropské komise velice jednoduše přístupné pro všechny. Vesměs jsou publikovány na internetových stránkách Evropské komise. Dříve je šlo hůře najít, protože každé generální ředitelství Komise je uveřejňovala na vlastních webových stránkách, ale nyní již Komise za tímto účelem zřídila samostatnou webovou stránku, na které jsou zveřejněné veškeré aktuálně otevřené konzultace.

Instrument veřejné konzultace používá Evropská komise v různých okamžicích legislativního procesu. Někdy se jedná o předběžnou konzultaci, kdy Komise zjišťuje, zda vůbec existuje potřeba danou oblast určitým způsobem upravit. Jindy zase jde o otázku technického řešení dané problematiky, tak aby bylo co nejjednodušší a uživatelsky příjemné. Toto je případ konzultace, která zkoumá názory veřejnosti na zavedení jednotného telefonního čísla v rámci celé EU pro ohlašování ztrát a krádeží bankovních karet. Konzultace zkoumá postoje veřejnosti k současné situaci, kdy každá banka má vesměs vlastní telefonní číslo pro hlášení krádeže či ztráty karty. Dále se snaží odhalit problémy tohoto systému a zjistit jaká řešení spotřebitelé upřednostňují. Zavedení navrhovaného jednotného čísla zajistí usnadnění orientaci uživatelům karet v krizových situacích ztráty či krádeže, nicméně to také znamená na straně bank nutnost vybudovat nový funkční systém dle těchto parametrů, což si vyžádá určitý čas a náklady.

V současnosti najdeme na příslušné webové stránce Komise hned několik veřejných konzultací. V minulých měsících proběhly veřejné konzultace např. k problematice blokování bankovních karet, která se zabývá velice specifickou tematikou, k problémům spojeným s principem vzájemného uznávání nebo k novému programu pro podporu podnikání. O tom, že se nejedná o ledasjaká témata, svědčí výše finančních prostředků určených na probíhající Víceletý program pro průmysl a podnikání, jehož finanční dotace na léta 2001 – 2005 činí cca 15 mld. Kč. Mezi jeho instrumenty patří síť Euro Info Center v celé EU, finanční instrumenty pro snadnější přístup firemního sektoru k financím a také iniciativy v oblasti zlepšování veřejné politiky vůči sektoru malých a středních firem. Anotace o všech nově zveřejněných konzultacích v češtině můžete také nalézt na www.cebre.cz.

Aktuálně otevřené konzultace

Téma	Cílová skupina	Uzávěrka
Veřejná konzultace k průhlednosti finančních informací o firmách	Všichni dotčení tímto návrhem (stakeholders)	4. června 2004
Veřejná konzultace k projektu „jednotné registrační místo“ pro placení DPH plátcí DPH operujícími na několika EU trzích	Podnikatelé a jejich zájmová seskupení	31. července 2004
Veřejná konzultace k integrovanému systému zúčtování a vypořádání obchodů s cennými papíry v EU členského státu	Všichni dotčení tímto návrhem (stakeholders)	30. července 2004
Veřejná konzultace k navrhované změně směrnice 98/34/EC upravující standardizaci v oblasti služeb	Všichni dotčení tímto návrhem (stakeholders)	20. června 2004

Pakliže daná veřejná konzultace je v oblasti vašeho zájmu, je potřeba reagovat rychle. Doba, po kterou je daná konzultace otevřená, je relativně krátká. Většinou nepřesahuje dva měsíce. V této době je potřeba se seznámit s návrhem Komise, důkladně ho analyzovat a zpracovat svoje připomínky. Ty mohou být většinou ve všech úředních jazycích EU, nicméně z praktického hlediska je potřeba dodat, že zaslání připomínek v jednom z pracovních jazyků EU (angličtina, francouzština, němčina) usnadní práci příslušným úředníkům a tyto připomínky budou nejspíše vzaty v potaz dříve, než dojde k překladu připomínek v ostatních jazycích. Pro zjednodušení vyhodnocování konzultací je jejich základem většinou interaktivní dotazník. Nicméně ne všechny otázky a problematiku okruhy lze zodpovědět jednoduše a proto Komise také vítá příspěvky v klasické formě připomínek k jednotlivým bodům zveřejněného konzultačního dokumentu.

Následně po skončení a vyhodnocení konzultace zveřejňuje Evropská komise výsledky. Ty lze nalézt na stejné adrese na internetu jako jsou zveřejněny nově vyhlášené konzultace. Ze statistik již uzavřených konzultací můžeme vyčíst, že například k problematice nové chemické politiky zkráceně označované REACH se vyjádřilo 968 subjektů z celé EU, a to včetně kandidátských zemí. Neaktivnějším kandidátským státem byla Česká republika, ze které zareagovalo sedm subjektů. Podobné konzultace na téma tvorby akčního plánu pro organické zemědělství ze zúčastnilo 1136 subjektů, z nichž 18 bylo z ČR. Doufejme, že do budoucna zájem českých firem a asociací vyjadřovat se k novým evropským pravidlům nepoleví, spíše naopak. Protože jen takto budou moci spoluutvářet podmínky, ve kterých se budou pohybovat.

Webová stránka Evropské komise věnovaná veřejným konzultacím:

http://europa.eu.int/yourvoice/consultations/index_en.htm

1.4. SOLVIT – pomocník při řešení problémů podnikatelů na jednotném vnitřním trhu

Nyní po vstupu ČR do EU mají i čeští občané a podnikatelé možnost využít systému mimosoudního řešení problémů vzniklých nesprávným výkladem pravidel pro fungování vnitřního trhu EU úřady jiného členského státu EU. V České republice zahájilo činnost centrum SOLVIT v rámci Ministerstva průmyslu a obchodu. České centrum je součástí evropské sítě SOLVIT center propojených navzájem internetovou databází. V každé členské zemi EU, v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu je jedno národní centrum a dále tzv. přidružené organizace sítě SOLVIT (např. komory, svazy apod.), které jsou po splnění předepsaných podmínek oprávněny vkládat stížnosti podnikatelů nebo občanů do systému a podílet se na řešení potíží.

Oblasti řešení problémů centry SOLVIT, které vzniknou českým občanům v jiných členských státech jsou např. potíže při registraci motorových vozidel, překážky v přístupu výrobků a služeb na trh, problémy při uznávání nároku na důchod, potíže při uznávání vzdělání a odborné kvalifikace atd.

Výhodou systému je rychlost řešení (do 10 týdnů) i fakt, že systémem lze využít bezplatně. Systém zaručuje i naprostou diskrétnost jednání. Řešení nalezené SOLVITem není pro žadatele o vyřešení problému právně závazné, pokud s ním není spokojen, má právo postupovat dále vlastní cestou (třeba soudní).

Podrobné informace o systému a kontakt na české centrum SOLVITU na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu:

http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getPublicFile/8541/12619/SOLVIT.htm

Další podrobnosti na stránkách Evropské komise:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/solvit/whats-solvit_en.htm

1.5. NOVINKY V OBLASTI MSP

DANĚ A ENERGETIKA – Přechnodné období v oblasti zdaňování energií pro nové státy EU

30. 4. 2004 Rada EU schválila změnu směrnice o zdaňování energií, která umožní novým členským státům EU uplatňovat nižší sazby spotřební daně na některé energetické produkty. Výjimka z pravidel EU smí být uplatňována max. do roku 2008 resp. 2012, v některých případech je daň postupně zvyšována. Změna se týká spotřební daně z např. minerálních olejů, uhlí, zemního plynu a elektřiny.

Pro Českou republiku platí výjimky do 1. 1. 2008 u elektřiny, zemního plynu a pevných paliv. Zdanění podle pravidel EU platné od 1. 1. 2004: elektřina – min. sazba pro business 0,5 EUR/MWh a 1,00 EUR/MWh pro ostatní; zemní plyn – min. sazba pro business 0,15 EUR/gigajoul a 0,3 EUR/gigajoul pro ostatní; pevná paliva – min. sazby stejné jako pro zemní plyn.

MSP – UNICE k harmonizaci daní ze zisků společností

14. 5. 2004 S ohledem na francouzsko-německou ideu zavést společnou minimální daň ze zisku společností Evropská unie konfederací průmyslu a zaměstnavatelů (UNICE) upozorňuje, že takovéto opatření by především omezilo soutěž mezi jednotlivými členskými zeměmi při snižování daňové zátěže podniků.

Tuto snahu o zavedení minimální daně je možné také vysvětlit obavou z přesunu investic do nových členských států – např. v Estonsku je míra zdanění 0 %.

PODNIKÁNÍ – Portál pro stížnosti firem a občanů na evropskou byrokraci

17. 5. 2004 Jednou z priorit holandského předsednictví Evropské unie, které začíná v červenci je boj proti přílišné administrativní zátěži podnikatelů. Nizozemí proto navrhuje zřízení portálu, na kterém by byly registrovány stížnosti občanů a firem proti přílišné evropské regulaci. Portál by měl být zprovozněn během podzimu na adrese www.kafka.eu.

Podobné portály již fungují například v Belgii a Nizozemí. Holandsko se chlubí, že na národní úrovni dosáhli podobnou iniciativou snížení administrativní zátěže podnikatelů o 18 %. V Belgii se během čtyř měsíců na portálu nahromadilo 4 000 stížností na národní byrokraci.

DANĚ – Konzultace k systému one-stop-shop u DPH

18. 5. 2004 Evropská komise otevřela veřejnou konzultaci, která se dotýká problematiky výběru daně z přidané hodnoty (DPH). V rámci legislativního plánu se Komise chystá předložit na podzim 2004 návrh směrnice, která by zaváděla princip one-stop-shop při výběru DPH. Pro podniky by to znamenalo zjednodušení, protože by své povinnosti ve vztahu k DPH v rámci svých aktivit ve všech členských zemích mohli vyřídit ve členském státě, ve kterém mají své sídlo. Konzultace je určena pro firmy a podnikatele a má uzávěrku 31. července 2004.

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/consultations/one_stop_en.htm

2. OBCHOD V EVROPSKÉ UNII

Vstupem České republiky do Evropské unie došlo v oblasti obchodu se zahraničím ke dvěma podstatným změnám.

2.1. JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

První z nich je změna pohledu na obchod s ostatními členskými státy EU. Území České republiky se stalo součástí jednotného vnitřního trhu (JVT), který zahrnuje trhy všech (25) členských států Evropské unie a cca 450.000.000 obyvatel. Vnitřní trh EU byl „spuštěn“ 1. 1. 1993 po mnohaletých jednáních a postupné harmonizaci norem členských států, které ovlivňují fungování každého trhu. Je postaven na čtyřech základních svobodách – svobodném pohybu kapitálu, zboží, služeb a osob. Jednotlivé části JVT jsou více či méně rozvinuté a procházejí další postupnou harmonizací pravidel. Dlouhodobým cílem je skutečně neomezený pohyb všech 4 prvků JVT. Informační zdroj:

<http://europe.eu.int/scadplus/leg/en/s70000.htm>

Prodej do Německa nebo do Maďarska z České republiky není z hlediska EU vývozem, ale je součástí vnitrouniního obchodu. Nepodléhá tedy pravidelné celní kontrole, ani celním ani jiným poplatkům, které dříve souvisely s vývozními operacemi. Novinkou jsou výkazy pro Intrastat – výkazy umožňující sledovat obchod mezi jednotlivými členskými státy EU. Pro obchodní operace s členskými státy nahrazují tyto výkazy dříve používané JCD. Intrastat také zavedl do našeho slovníku nové pojmy – odeslání (dříve vývoz) a přijetí (dříve dovoz) – tyto výrazy se používají pouze pro obchody s členskými zeměmi Evropské unie. Sběrem výkazů Intrastatu jsou pověřeny celní úřady, jejich zpracování má na starosti Český statistický úřad (ČSÚ). Na internetové stránce ČSÚ je podrobně popsán postup vyplnění výkazu a lze na ní nalézt i podrobnou a přehlednou příručku. Adresa: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_new

Česká republika přijala připojením se k jednotnému vnitřnímu trhu i nová pravidla pro placení DPH při obchodování s EU. Základním pravidlem je, že pokud prodává plátce DPH z jedné členské země plátcí DPH v jiné členské zemi, je zboží účtováno bez DPH. V tom případě DPH přiznává a platí příjemce (kupující) ve své zemi podle místních předpisů a sazeb. V případě, že plátce DPH z jedné členské země prodává zboží NEplátcí DPH v jiné členské zemi, účtuje prodejce zboží včetně DPH a DPH přizná a platí ve své zemi podle místních pravidel a sazeb. Pro kontrolu nároku na osvobození obchodních transakcí při dodávkách plátcům DPH do jiných členských států EU od DPH vyplňuje dodavatel a finančnímu úřadu předkládá tzv. souhrnné hlášení. Jedním z požadovaných údajů v souhrnném hlášení je i daňové identifikační číslo (DIČ) zahraničního obchodního partnera v zemi dodání. Pro usnadnění kontroly správnosti DIČ vytvořila Evropská unie systém ověřování DIČ z národních registrů plátců DPH v jednotlivých zemích EU. Propojení těchto registrů slouží zároveň správcům daně členských států EU ke kontrole správnosti údajů v daňových přiznáních firem při vykazování vnitrouniního obchodních operacích. Komunitárnímu systému výměny informací v oblasti DPH se říká VIES (VAT Information Exchange System).

V některých členských zemích EU lze již jeho prostřednictvím ověřovat nejen existenci, či neexistenci DIČ, ale zkontrolovat i jméno firmy a její adresu. Nové informace jsou k dispozici pro Belgie, Estonsko, Finsko, Litvu, Lotyšsko, Švédsko a Slovinsko. Česká republika nabízí k ověření kromě DIČ i jméno firmy. Stránka VIES: <http://www.europa.eu.int/vies>. Další podrobné informace jsou k dispozici na stránkách Ministerstva financí <http://www.mfcr.cz>.

V současné době platí v oblasti volného pohybu zboží základní pravidlo vzájemného uznávání, které je založeno na harmonizaci mnoha národních technických a bezpečnostních norem. Toto pravidlo říká, že

výrobku legálně vyrobenému v jednom členském státě nesmí být bezdůvodně odmítnut přístup na území jiného členského státu, i když je tento výrobek vyroben podle technických a jakostních specifikací odlišných od podobných výrobků na místním trhu. Výjimkou z tohoto pravidla mohou být důvody ochrany veřejného zdraví, ochrany spotřebitele nebo životního prostředí či ohrožení veřejné mravnosti. Proto např. u potravin, chemikálií, stavebních materiálů nebo textilního zboží, které přichází do přímého kontaktu s lidskou pokožkou, nebo u dalších neharmonizovaných oborů, mohou národní požadavky na prokázání bezpečnosti výrobku (testy...) být v některých členských státech přísnější než např. v ČR. Členský stát uplatňující přísnější požadavek na testování výrobku nebo úplný zákaz vstupu výrobku na trh má ohlašovací povinnost vůči Evropské komisi prostřednictvím nominovaných úřadů. Komise pak informuje ostatní členské státy.

K dohodě o vzájemném uznávání došlo i v některých sektorech s několika třetími zeměmi, a to: Austrálií, Novým Zélandem, Spojenými státy americkými, Kanadou, Izraelem, Japonskem a Švýcarskem. Dohody zahrnují výrobky z oblasti: automobilového průmyslu, elektrických zařízení, zdravotnických zařízení, strojírenství, farmacie a kosmetiky, tlakových zařízení, rádio a telekomunikačního zařízení a rekreačních lodí.

V České republice je pověřeným úřadem pro harmonizaci norem a informačním centrem o evropských normách Český normalizační institut: <http://www.csni.cz/>.

2.2. SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA EU

Druhou změnou je platnost společné obchodní politiky EU i pro Českou republiku.

Na vytvoření společné obchodní politiky se členské státy Evropského společenství dohodly už při podpisu Římských smluv v roce 1957. Podle článku 133 Smlouvy o ES. Evropská komise navrhuje oblasti jednání, Rada EU je schvaluje kvalifikovanou většinou a Evropská komise vede jednání na základě svěřeného mandátu ve věcech týkajících se mezinárodního obchodu. Znamená to, že členské státy EU se ve své zahraničně-obchodní politice podřizují výhradně ustanovením mezinárodních smluv uzavřených Evropskou unií se třetími zeměmi a EU vystupuje jako celek i v rámci Světové obchodní organizace (WTO).

To znamená, že na české vývozy do zemí mimo EU se vztahují stejná pravidla jako na vývozy stejného zboží z kterékoliv jiné členské země EU. Přestaly platit podmínky, které si Česká republika v rámci vlastní obchodní politiky s jednotlivými zeměmi vyjednala, proto nastává situace, kdy na české zboží, které bylo před 1. 5. 2004 v dané třetí zemi proclíváno při sazbě např. 15 %, se nyní vztahuje celní sazba nižší nebo naopak vyšší. Vývozci ze zemí EU mají dobrého pomocníka při zjišťování informací o tom, jaké jsou podmínky pro obchodování s jednotlivými zeměmi mimo EU. Tento pomocník se jmenuje „Market Access Database“ (MAD) a uvádí údaje o vývozních a investičních podmínkách v nečlenských zemích EU, o dovozních celních tarifech na zboží ze zemí EU, zahrnuje i průvodce dovozními formalitami ve třetích zemích a také statistickou databázi obchodních toků s jednotlivými státy členěných podle položek celního sazebníku. Databáze MAD je přístupná na adrese <http://mkaccdb.eu.int> ve všech členských zemích EU.

Změna nastala i pro dovozce zboží ze třetích zemí. Pro dovozy do ČR ze třetích zemí platí od 1. 5. 2004 jednotný celní sazebník, jehož sazby jsou u některých položek rozdílné ve srovnání s původním českým celním sazebníkem. Vývozce či dovozce si bude muset také ověřit, zda zboží, kterým obchoduje, nepodléhá licenčnímu řízení, ať už při vývozu nebo dovozu (např. některé zemědělské produkty, potraviny, textil apod.). Pokud k vývozu nebo dovozu potřebuje licenci obchodník zemědělskými nebo potravinářskými produkty, obrací se se žádostí o vystavení licence na Státní zemědělský intervenční fond <http://www.szif.cz>, který se stal také Platební agenturou pro provádění opatření společné zemědělské politiky EU. Prostřednictvím SZIF žádají také o případné vývozní subvence. Jestliže k dovozu nebo vývozu potřebuje licenci obchodník průmyslových zbožím, kontaktuje Licenční správu <http://www.mpo.cz>. Na jejich stránkách lze najít i informaci o zaměstnávání českých pracovníků v SRN a o podmínkách zaměstnávání

pracovníků z nových členských států v České republice. Dovozy v EU se mohou informovat o celních sazbách uplatňovaných při importu zboží do EU na stránkách Evropské komise. Databáze TARIC obsahuje i odkazy na příslušné právní předpisy, kterými se dovozy daného zboží řídí. Adresa TARICu je: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/dds/en/tarhome.htm. Vyhledávání v TARICu je možné buď přes CN kódy nebo přes klíčová slova v popisu zboží.

Samo celní řízení se při obchodování se zeměmi mimo EU – kromě leteckých zásilek – částečně přesune do zemí EU, které mají vnější hranici EU – třeba do Estonska, na Slovensko nebo do Itálie či Německa. A to při vývozu i dovozu zboží. Pro usnadnění přístupu k informacím potřebným pro hladký průběh tranzitních operací ve všech členských zemích EU zveřejňuje Evropská komise na svých stránkách „Tranzitní manuál“. Uvádí jak obecná pravidla tranzitních operací, tak popis statusu zboží, záruk, standardních i zjednodušených tranzitních operací.

Adresa: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/transit/index_en.htm

Adresář celních tranzitních úřadů v EU:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/info_doc/customs/taxud-978-98.pdf

Společná obchodní politika však neznamená pouze společná „technická“ pravidla pro obchodní operace se třetími zeměmi. Znamená i usnadnění přístupu zboží zejména z rozvojových zemí na trh EU a prosazování tohoto postoje i v rámci celé WTO. Evropská unie je často iniciátorem opatření k postupnému odstraňování obchodních překážek v celosvětovém obchodě.

2.3. ANTIDUMPING V EVROPSKÉ UNII

Antidumpingová opatření mají za úkol chránit vnitřní trh před nekalými exportními praktikami vyvážejících firem ze třetích zemí – dumpingem – který spočívá v tom, že firma vyvází za ceny nižší, než jsou ceny, za které stejný výrobek prodává na svém domácím trhu. Výrobce stejného nebo obdobného zboží na trhu, na který je směřován vývoz, a který je dumpingovými cenami zahraniční konkurence poškozen, může požádat o ochranu svých práv, pokud je sto dokázat, že zahraniční firmou prováděný dumping způsobuje vážnou újmu jeho výrobnímu odvětví. Ode dne vstupu do EU se čeští výrobci stávají součástí komunitárních výrobních odvětví, a proto své požadavky na ochranu před dumpingovými dovozy ze třetích zemí budou moci uplatňovat také v rámci EU odvětví.

Česká republika dnem vstupu do Evropské unie přejala také systém antidumpingových opatření uplatňovaných EU na dovozy některých výrobků ze třetích zemí. Znamená to velký rozdíl oproti situaci před vstupem, protože Česká republika používala antidumpingová opatření pouze v malém rozsahu – např. na dovozy soli z Německa. Česká opatření vůči dovozům ze zemí EU i třetích zemí přestala také prvním květnem 2004 platit. Stejně skončila platnost antidumpingových opatření proti českým dovozům do zemí EU (i nových členských zemí) – některé ocelové výrobky, fitinky, polypropylenové motouzy, syntetický kaučuk, protože se ČR a 9 dalších zemí začlenila do jednotného vnitřního trhu EU.

Opatření, která na dovozy českých výrobků uplatňují třetí země však zůstala v platnosti. Třetí země totiž mohou, ale nemusí, uplatnit vlastní ochranná opatření na dovozy vybraných výrobků ze všech zemí EU, nebo pouze z jednotlivých členských zemí. Nemusí vnímat Evropskou unii jako jeden ekonomický celek.

Pro české podniky znamená nový systém velkou změnu. Pro výrobce produktů chráněných antidumpingem je dopad těchto opatření rozhodně příznivý, negativní dopad se projevuje u firem, které antidumpingovým clem zatížené výrobky dovážejí.

V současné době jsou antidumpingová opatření v platnosti na dovozy 58 skupin výrobků – např. fólie z hliníku, některé ocelářské výrobky, křemík, některé chemické výrobky, PET, některé textilní výrobky, tele-

vizní kamery, váhy používané v prodejnách, barevné televizory, jízdní kola a jejich části, kapesní zapalovače, média pro záznam zvuku, koks, pstruh atd. S ohledem na to, že antidumpingová opatření jsou vyhlašována vždy na určité období, musí dovozce sledovat vývoj revizí, jejichž cílem je potvrdit prodloužení doby platnosti nebo naopak odstranění těchto opatření.

Pokud Evropská komise zahájí šetření dumpingu na dovoz určitého zboží z určité třetí země, informuje o tomto faktu prostřednictvím své internetové stránky, v České republice poskytuje tuto informaci stránka Ministerstva průmyslu a obchodu (viz níže). Tyto informační zdroje poskytují přehled o všech probíhajících i ukončovaných antidumpingových případech. Vyzývají případně i k zapojení se do šetření vlivu dumpingových dovozů na příslušné výrobní odvětví v Evropské unii.

Informace o antidumpingu na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu

http://www.mpo.cz/CZ/Obchod/Antidumpingova_opatreni/default.htm

Nařízení Rady 384/96 a jeho změny a dodatky http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!cele_xapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31996R0384&model=guicheti

2.4. NOVINKY V OBLASTI ZAHRANIČNÍHO OBCHODU A JVT

JVT – Nová pravidla pro čisticí přípravky

13. 4. 2004 V úředním věstníku Evropské unie bylo zveřejněno nové nařízení, které harmonizuje některé podmínky pro uvádění čisticích přípravků na trh. Nařízení se dotýká následujících oblastí: biodegradabilita, požadavky na značení, dodatečné informace pro kontrolní úřady. Nové nařízení nahrazuje celkem pět směrnic, které upravovaly tuto oblast, a bude účinné od 8. října 2005.

Znění nařízení: http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_104/l_10420040408en00010035.pdf

DANĚ – Systém ověřování daňového identifikačního čísla firem v EU (VIES)

30. 4. 2004 Prostřednictvím systému VIES (VAT Information Exchange System) lze v některých členských zemích EU již ověřovat nejen existenci, či neexistenci DIČ, ale zkontrolovat i jméno firmy a její adresu. Nové informace jsou k dispozici pro Belgie, Estonsko, Finsko, Litvu, Lotyšsko, Švédsko a Slovinsko. Česká republika nabízí k ověření kromě DIČ i jméno firmy. Stránka VIES: <http://www.europa.eu.int/vies>

OBCHOD – Dohoda EU a Švýcarska o reimportovaných produktech a zjednodušených procedurách

13. 5. 2004 Evropská unie a Švýcarsko se dohodly, že průmyslové výrobky původem z EU nebo Švýcarska nebudou podléhat clo v případě, že jsou reimportovány. Švýcarsko rovněž bude přijímat zjednodušené dokumenty dokládající původ zboží u exportérů schválených Společenstvím, přičemž nebude záležet na tom, zda byly vydány v členské zemi, ze které se zboží vyváží, nebo v jiném členském státu. Tato administrativní dohoda je založena na společném přístupu při aplikaci opatření, jež vyplývají z Dohody o volném obchodu mezi EU a Švýcarskem z roku 1972, a k její formalizaci by mělo dojít na konci května.

JVT – Volný pohyb osob – informace dostupná on-line

13. 5. 2004 Na Evropském portálu pracovní mobility jsou nyní dostupné informace v češtině o přechodných opatřeních, jež upravují volný pohyb pracovníků v EU. Webové stránky nyní nabízejí informace o pravidlech vztahující se na osoby, kteří chtějí jít pracovat do Maďarska, ČR, Estonska, Litvy, Lotyšska, Polska, Slovinska a Slovenska, nebo naopak z těchto zemí do jiné členské země EU. Jelikož některé členské státy zatím nedodaly potřebné informace k uplatňovaným podmínkám v přechodném období, je doporučováno kontaktovat kontaktní místo EURES v zemi, do které má uchazeč zájem jít pracovat.

Evropský portál pro pracovní mobilitu (včetně kontaktních míst EURES): <http://europa.eu.int/eures/>

3. PROGRAMY A FONDY EVROPSKÉ UNIE

3.1. ÚVOD

Programy a fondy Evropské unie – slovní spojení, které je v posledním období velmi používáno a někdy možná také i trochu zneužíváno. Pro některé představují programy a fondy EU skvělou příležitost získat dodatečné prostředky na své projekty, pro jiné se jedná o velmi neefektivní instrument alokace veřejných prostředků, další nahlížíjí na tyto dostupné zdroje jako na hlavní způsob své existence. Lze však předpokládat, že jen asi málo lidí se domnívá, že programy a fondy EU jsou tím hlavním a dostačujícím motorem hospodářského rozvoje v regionech. Stejný počet bude asi těch, kteří by nesouhlasili s názorem, že se v mnoha případech díky využití těchto nástrojů podařilo zrealizovat užitečné projekty.

Co vše si však ale představit pod názvem „programy a fondy EU“? V zásadě lze na evropské úrovni odlišovat fondy v rámci kohezní politiky od ostatních programů a fondů Evropské unie.

V rozpočtu Evropské unie je jednou ze sedmi základních kategorií položka na strukturální operace. V rámci této položky jsou financovány všechny strukturální fondy EU i Fond soudržnosti, na něž je dohromady vyčleněna více než jedna třetina celkového rozpočtu EU. Svým finančním objemem tak strukturální operace – kromě nákladů určených na společnou zemědělskou politiku – výrazně převyšují ostatní položky rozpočtu EU. Z tohoto pohledu jsou strukturální fondy jedním z nejdůležitějších mechanismů alokace evropských finančních prostředků. Strukturální fondy (ne však Fond soudržnosti) se vyznačují na rozdíl od ostatních fondů a programů EU jednou zvláštností: o obsahu programů a výběru projektů, které jsou pak v rámci těchto programů financovány, si ve většině případů (tj. kromě tzv. Iniciativ Společenství) rozhodují samotné členské státy.

Programy Evropské unie, které jsou definovány a vyhlášeny na evropské úrovni, jsou co do svého finančního rozsahu mnohem skromnější než souhrn programů, přes které tečou prostředky ze strukturálních fondů. Dříve než se na strukturální fondy zaměříme, podívejme se krátce na programy, které si Evropská unie obhospodařuje z větší části sama.

3.2. PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

Programů, podprogramů, fondů či iniciativ EU lze dohromady napočítat hodně přes stovku. Speciální agentury vydávají nejrůznější publikace či zasílají elektronické zprávy, ve kterých jsou tyto programy děleny dle kritérií jako např. podporované oblasti či oprávnění žadatelé. Mnoho programů je určeno k rozvoji vnitřních politik EU – pokud je začneme jmenovat, obsáhne téměř všechny hospodářské a společenské oblasti. Pro ilustraci lze namátkou uvést výzkum a vývoj, dopravu, kulturu, podnikání či ochranu životního prostředí. Evropská unie vnímá rovněž potřebu podporovat rozvoj i mimo své hranice. Za tímto účelem existují programy, jež jsou zaměřeny na vybrané geografické oblasti. Střední Evropa má zkušenost s programy Phare, Ispa či Sapard, země bývalého Sovětského svazu zase využívají program Tacis atd. Následující subkapitola obsahuje ve zkratce ukázkou jednoho z programů EU – program SAVE, který je určen na podporu snižování energetické náročnosti.

Téměř ke všem programům vyhlášených Evropskou unií lze najít podrobnější informace na Internetu. Zájemce se tak může on-line seznámit s podrobnějšími podmínkami účasti v programu – může se dozvědět, jaké jsou oprávněné náklady projektů, termíny pro předkládání projektových žádostí, výše grantového spolufinancování zajišťovaná ze strany EU (výjimečně se jedná o 100 %) apod. Z důvodu efektivnější administrace některých programů EU jsou v členských státech zřízeny národní agentury (resp. kontaktní, informační místa), které mají za úkol poskytovat informace a popř. i administrovat jednotlivé fáze programů.

Některým programům EU se často vytýká, že obsahují řadu zbytečných podmínek, zejména pak požadavek na zapojení do projektu vybraný počet partnerů z jiných členských států. Argumentace Evropské komise vůči těmto stížnostem bývá ale značně jednoznačná: jedná se o programy EU, jejichž přidaná hodnota vyplývá právě z povahy nadnárodní spolupráce. Pro zájemce, který má připraven projekt v dané oblasti a nepotřebuje pro něj žádného zahraničního partnera, by měly existovat národní programy, popř. možnost využití strukturální fondy.

Základní webový portál Evropské komise, kde je možné nalézt přehled dostupných grantů financovaných z prostředků Evropské unie, je dostupný na adrese:

http://europa.eu.int/grants/index_en.htm.

Přehled některých podpůrných programů a grantů EU

Předstupní programy – Phare, SAPARD, ISPA – ještě dobíhají

6 Rámcový program na podporu výzkumu a vývoje

Víceletý program na podporu malých a středních podniků a podnikání (MAP)

Leonardo da Vinci – podpora odborného vzdělávání

MEDIA PLUS – podpora audiovizuálních průmyslu

eContent – podpora rozvoje evropského trhu s tzv. digitálním obsahem

LIFE III – ochrana životního prostředí

TACIS – rozvoj spolupráce se zeměmi Společenství nezávislých států

CARDS/OBNOVA – podpora spolupráce se zeměmi západního Balkánu

MEDA – společné projekty se zeměmi Středomoří a Blízkého a Středního východu

ALA – spolupráce se zeměmi Latinské Ameriky

FED/BUDGET – projekty technické a ekonomické podpory zemí Afriky

Program Inteligentní energie – Evropa: 4 části – SAVE, ALTERNER, STEER, COOPENER

Granty v oblasti dopravy a energetiky (bezpečnost dopravy, pořádání konferencí, seminářů...)

3.2.1 PROGRAM SAVE

Evropská unie usiluje o zefektivnění využívání energií a podporu úspory energií v průmyslu, obchodě, dopravě i v domácnostech. Nástrojem, který si za účelem naplnění tohoto cíle zvolila, je program SAVE.

Pro období 2003 – 2006 byla pro tento program zvolena čtyři základní témata: znásobení úspěchu ve stavebním sektoru; dodatečné vybavení sociálního bydlení; inovační postupy v průmyslu; a energeticky efektivní zařízení a produkty. Navíc program obsahuje horizontální témata, jako je například monitoring a evaluace. Program je přístupný všem organizacím, včetně privátních společností, a je zaměřen na financování projektů neinvestičního charakteru, tj. studií, analýz, šíření informací (vzdělávání) či pilotních akcí apod. Projekt může získat z programu SAVE finanční prostředky v maximální výši 50 % z celkových projektových nákladů. V roce 2002 malé a střední podniky tvořily 70 % ze všech předkladatelů projektových návrhů.

Příkladem aktivity financované z programu SAVE může být projekt dánské společnosti, jehož hlavním cílem je zahájit snižování energetické spotřeby systémů ústředního topení pomocí opatření, jež zahrnují vytvoření harmonizované metody a seznamu technologických řešení, popis informací určených spotřebitelům a instalatérům a zhodnocení jednotlivých politických variant řešení. Projekt, jehož trvání je stanoveno na 30 měsíců, počítá s rozpočtem téměř 500 tis. EUR.

Evropská komise každoročně vypisuje výzvu k podávání projektových návrhů pro vybraná témata. Nová výzva bude zveřejněna v září 2004. V České republice je možné získat další informace o programu na Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Více informací o programu: http://europa.eu.int/comm/energy/en/pfs_save_gen_en.html.

3.3. DALŠÍ STŘÍPKY DO MOZAIKY STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

3.3.1. ÚVOD

Evropská komise na konci prosince 2003 potvrdila dohodu s Českou republikou o pomoci ze strukturálních fondů (dále jen SF) pro období 2004 až 2006. Dohodnutá výše podpory ze strany EU, jež je určena na financování projektů v ČR, bude ve zmíněném období činit 1,525 mld. EUR.

Mezi subjekty, které budou moci této pomoci využít, patří také malé a střední podniky. Mnoho těchto podniků již na nejrůznějších pracovních seminářích, v tisku a jinde slyšelo o možnosti získat prostředky ze SF, nicméně řada z nich mohla dostat v průběhu svého sebezvzdělávání dojem, že má v předmetné problematice ještě menší jasno než na samotném začátku.

Cílem této kapitoly je proto více přiblížit problematiku přípravy na SF pro potenciálního zájemce o podporu z řad malých a středních podniků. Čtenář zde však nenajde popis fungování SF či způsobů předkládání projektových žádostí, neboť k informacím tohoto typu je či bude možné se jednoduše dostat na jiných místech. V poslední části této kapitoly jsou proto uvedeny webové odkazy na důležité oficiální zdroje. Článek se snaží spíše zlepšit praktickou orientaci v problematice a rozvést některé konkrétní případy.

3.3.2. VŠÍMAT SI PŘIPRAVOVANÝCH DOKUMENTŮ

Drtivá většina prostředků ze SF se v jednotlivých státech rozděluje na základě připravených programových dokumentů. V těchto programových dokumentech jsou stanoveny rozvojové priority, které budou ze SF podporovány: příkladem může být například priorita „rozvoj podnikatelského prostředí“. Priority jsou dále rozčleněny na jednotlivá opatření (angl. measure), jež lze interpretovat jako specifičtější vymezené oblasti podpory (např. „rozvoj podnikatelské infrastruktury“). V českém prostředí by názvu „opatření“ spíše příslušel označení „program“, ale my zůstaneme u terminologie používané v oblasti SF.

Programové dokumenty se v České republice připravovaly od roku 1998. Za jejich přípravu odpovídala vybraná ministerstva (tzv. řídicí orgány programů) a na jejich vytváření se podílely další subjekty (regiony, další ministerstva, profesní asociace atd.). Pracovní verze dokumentů byly v průběhu roku 2003 konzultovány s Evropskou komisí. Konečným výsledkem je existence sedmi programových dokumentů, které jsou znázorněny v následující tabulce.

Přehled programových dokumentů vytvořených za účelem podpory ze SF

	Řídicí orgán programu
1. Operační program Infrastruktura	MŽP
2. Operační program Rozvoj lidských zdrojů	MPSV
3. Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	MZe
4. Operační program Průmysl a podnikání	MPO
5. Společný regionální operační program – SROP	MMR
6. Jednotný programový dokument (JPD) pro cíl 2 – Praha	MMR
7. Jednotný programový dokument (JPD) pro cíl 3 – Praha	MPSV

Prvních pět operačních programů pokrývá území České republiky s výjimkou Prahy, pro kterou jsou určeny dva zbývající dokumenty.

Pokud do nich nahlédneme a podíváme se na opatření, budeme spíše zklamáni jejich stále ještě příliš obecným popisem. Nicméně již tento obecný popis umožňuje v řadě případů jasně vyfiltrovat ta opatření,

o které jako podnikatel (např. z důvodu naprosté odlišnosti předmětu podnikání) nemám zájem a na které již v budoucím období pozornost zaměřovat nebudu.

Všechny programové dokumenty (tj. operační programy a jednotné programové dokumenty) se dále rozpracovávají do tzv. programových dodatků. V dodatcích jsou obsaženy detailnější informace o jednotlivých opatřeních, které již většinou dovolují zájemci rozhodnout, zda jeho projektový záměr spadá do aktivit oprávněných k financování.

Ukázka vybraných částí popisu opatření v programovém dodatku Operačního programu průmysl a podnikání

1.2 Opatření „Rozvoj podnikatelské infrastruktury“

(...)

1.2.6 Kritéria pro konečného uživatele

Konečným uživatelem je vlastník podnikatelské nemovitosti (nebo subjekt, který má uzavřenou smlouvu o budoucí kupní smlouvě) nebo vlastník související technické či dopravní infrastruktury. Konkrétně se může jednat o:

(...)

c. podporovaný podnik (tj. podnikatelský subjekt působící v oboru zpracovatelského průmyslu, nebo v oblasti strategických služeb a technologických center, nebo inovační firma. Podporovaný podnik musí naplňovat kritéria malého středního podnikání ve smyslu Nařízení Komise ES č.70/2001, o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES, na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání)

1.2.7 Forma a výše podpory

Podpora se poskytuje formou přímé dotace.

(...)

V případě, že je konečným uživatelem podporovaný podnik se podpora poskytuje formou:

1. dotace ve výši nákladové mezery na projekty rekonstrukce či regenerace podnikatelských nemovitostí, které budou dále určeny k převodu či pronájmu, tj. v případě nemovitostí, které budou příjemci podpory přímo přinášet určité výnosy,
2. dotace do výše 46 % uznatelných nákladů v případě projektů výstavby, regenerace či rozvoje podnikatelských nemovitostí a v případě rekonstrukce podnikatelských objektů, které nebudou dále určeny k převodu či pronájmu, tj. v případě projektů, u kterých nebude možné určit vyšší nákladové mezery.

(...)

1.2.8 Uznatelné náklady

Za uznatelné náklady se považuje

- a. Kupní cena podnikatelských nemovitostí a pozemků vykupovaných pro související dopravní či technickou infrastrukturu. Kupní cena nemovitostí se započítává do uznatelných nákladů do výše ceny obvyklé. Kupní cena nemovitostí je uznatelným nákladem v případě, že kupované nemovitosti nebudou dále určeny k převodu či pronájmu, tj. pokud podpora projektu nebude stanovena formou nákladové mezery.

(...)

1.2.9 Kritéria přijatelnosti projektu

Projekt výstavby nebo dalšího rozvoje stávajících podnikatelských zón, resp. projekt regenerace stá-

Podpora firemního vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT)?

Investice do rozvoje dovedností vlastních zaměstnanců představují stále důležitější část investic řady českých firem. Obsah firemního vzdělávání je vždy závislý na konkrétních potřebách firmy, přičemž tyto potřeby může mít každá firma značně odlišné. Zároveň je však ale možné identifikovat vybrané vzdělávací oblasti, které jsou pokládány za důležité pro rozvoj většiny firem. Mezi ně patří také oblast informačních a komunikačních technologií. České firmy v mnoha případech poskytují svým zaměstnancům kurzy v oblasti ICT a/nebo hodlají poskytovat v následujícím období. Proto informace, že v rámci strukturálních fondů budou podporovány vzdělávací aktivity firem v oblasti ICT, je pro řadu z nich velmi lákavá.

Přestože v dokumentech vztahujících se k podpoře lidských zdrojů ze SF je jasně uvedeno, že bude podporováno firemní vzdělávání v oblasti ICT, nebude to tak úplně jednoduché. Velmi bude totiž záležet na podobě celkového projektu.

Schvalování projektů se řídí kritérii, které by měly zajistit, že schválený projekt není pouze o dotaci s krátkodobým a neznatelným účinkem. Kritéria naopak preferují projekty s ucelenou koncepcí, ze které je patrný širší dopad projektu, jeho udržitelnost a další rozvoj podpořených aktivit i poté, kdy bude ukončeno jejich financování ze SF.

Pro ilustraci si porovnejme dva příklady projektů:

V prvním návrhu projektu bude požadován příspěvek na roční kurz výuku vybraných softwarových programů pro 30 pracovníků firmy na úrovni středního managementu. Firma zdůvodňuje potřebu obdržení příspěvku ze SF klíčovou rolí těchto zaměstnanců a nezbytností rozvoje jejich dovedností v oblasti ICT pro další firemní expanzi. Krom tohoto „zaklínadla“ se hodnotitel o projektu navíc mnoho nedozví.

V druhém projektu bude obsažen stejný požadavek. Ten bude vycházet z dokládané firemní strategie rozvoje lidských zdrojů v podniku. V této strategii se kromě potřeby vzdělávat střední management v ICT objevují také další požadavky na vzdělávání pracovníků, např. na rozvíjení dovedností v oblasti ochrany životního prostředí, a na ty nejdůležitější je rovněž žádán příspěvek ze SF. Navíc je tato firma dohodnuta s místním úřadem práce, že v rámci některých svých kursů (např. v základech práva) zajistí úvodní vyškolení také začínajícím podnikatelům. Vybraní lektori působí nejenom v praxi, ale rovněž přednášejí na místní vysoké škole, takže budou moci zúčtovat své zkušenosti nabyté konkrétními dotazy zaměstnanců.

Který z těchto návrhů projektů bude mít větší šanci na úspěch?

3.3.3. VŠEOBSAŽNOST PROVÁDĚCÍCH MANUÁLŮ?

Se spuštěním implementace jednotlivých programů jsou předkladatelům projektů k dispozici prováděcí manuály. V těchto manuálech by měl zájemce o podporu ze SF najít všechny informace potřebné pro přípravu a realizaci projektu. Zejména se jedná o veškerou zadávací dokumentaci. Metodické pokyny pro žadatele umožní předkladateli připravit projekt a seznámit se s podmínkami, které se na jeho projekt budou vztahovat v průběhu i po ukončení jeho realizace. Obvykle je součástí také vzor standardní smlouvy. V některých případech je u vyhlášení programů dobrým zvykem také zveřejňovat podrobná hodnotící kritéria (včetně váhy jednotlivých hodnotících kritérií), podle kterých budou projekty při výběru posuzovány.

V rámci realizace předvstupních programů Evropské unie se občas řešitel projektu setkal s problémem, na který nedokázal najít v potřebné dokumentaci odpověď. Rovněž samotní pracovníci implementačních agentur, které byly odpovědné za administraci programů, nedovedli nalézt okamžitá správná řešení. Výsledkem se tak často stával určitý precedent, podle kterého se následně postupovalo.

Nelze očekávat, že tomu bude jinak u pomoci ze SF. I v členských zemích EU lze narazit na obdobnou situaci. Nedořešené problémy mnohdy nejsou zaviněny pracovníky národních administrativních struktur: v právních normách EU je často velmi těžké najít požadovanou odpověď na vyskytnuvší se problém. Admi-

nistrativní struktury členských států (konkrétně řídicí či zprostředkující orgány programů) se pak s nejasností obrací na tvůrce evropské legislativy, tj. na Evropskou komisi.

Jak je to s prodejem majetku, jenž byl zčásti nabyt z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje?

Tuto otázku položila Evropské komisi skotská administrativa, která si nebyla jista správným postupem při aplikaci pravidel SF. Otázka se týkala předcházejícího programovacího období (1994 – 99), nicméně principy vyložené Evropskou komisí platí také pro současné programovací období (2000 – 2006).

Jelikož nelze uvést celý výklad podaný Evropskou komisí, uvedme pro zajímavost jenom některé části:

Problém je nejprve nutné rozdělit do dvou odlišných period: 1) prodej majetku během realizace operace (období, během něhož je projekt spolufinancován ze strukturálních fondů); 2) prodej majetku po ukončení projektu, avšak do tří let po ukončení celého programu – po tomto období by již bylo pro Evropskou komisi obtížné ověřit dodržování podmínek pro spolufinancování.

V první zmíněné periodě záleží, zda se jedná o úspěšný či neúspěšný projekt. V případě úspěšného projektu pak platí následující. a) pokud si projekt zachová stejné charakteristiky, grant by měl být převeden na nového vlastníka; b) jestliže však projekt nebude dokončen či nelze očekávat, že bude stejný, jak bylo původně dohodnuto, měl by být grant vrácen. Pro neúspěšné projekty platí jiná pravidla.

Při prodeji majetku v uváděném druhém období (tj. po ukončení projektu) se uplatňuje pravidlo, že pokud prodej vytváří značné změny pro operaci a pokud členský stát považuje spolufinancování stále za oprávněné, musí odpovědné národní orgány získat pro tento záměr souhlas Evropské komise. Komise bude posuzovat jednotlivé záležitosti případ od případu. Jestliže by cíle původního projektu přestaly být naplňovány, Komise bude vyžadovat vrácení grantu.

Výklad Evropské komise dále upozorňuje na skutečnost, že záleží na členských státech, jakým způsobem ještě samy více upraví podmínky, tj. např. zda neuplatní vlastní opatření omezující prodej majetku.

3.3.4. KDYŽ SE DOBRÁ VĚC PODAŘÍ

Realizace konkrétních projektů při dodržování všech požadovaných postupů bude obtížnější v porovnání se situací, kdy by projekt ze SF spolufinancován nebyl. Bude to představovat krok vyžadující určitou míru odvahy a trpělivosti. Bude zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost přípravě rozpočtu a při jeho sestavování vzít v úvahu možnost výskytu nepředpokládaných komplikací spojených s řízením a administrativou projektu.

Přes uvedené potenciální problémy se však domníváme, že se ve většině případů vyplatí využít příležitosti dostupných prostředků ze SF. Navíc příklady projektů z předstupního období či ze členských zemí nabízejí ukázky užitečných aktivit či vzniku prospěšných hmotných entit, které by se bez pomoci ze SF uskutečnily jen stěží.

Chilburnský pramen

Jeden z nápadů, který byl spolufinancován z Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu, byl projekt využití přírodním pramenem. Na pozemku, kde pramen vyvěral, byl postaven podnik, který zahájil prodej láhví s pramenitou vodou. Navíc se firma zaměřila na prodej a pronájem chladících přístrojů na vodu se zajištěním potřebného servisu.

Na konci projektu tak byly dosaženy následující výsledky:

- byla postavena nová závodní hala a instalováno zařízení na výrobu láhví;

- prodej a příjem významně přesáhl stanovené cíle;
- najatý farmář zvýšil úroveň zajišťování potřeb širší komunity a dalších farmářů v okolí;
- byl vylepšen účetní software v souladu s podnikovou expanzí;
- byl získán významný zákazník, společnost „Lincoln Vending“, který garantoval měsíční odběr 2000 láhví za měsíc, což v podstatě odpovídalo zbývajícím poptávce všech ostatních zákazníků.

Projekt vytvořil 16 pracovních míst a zabezpečil odbyt jiným místním firmám. Z celkových nákladů necelých 300 tis.Ł tvořil příspěvek EU 50 tis.Ł.

3.3.5. BUDOUCNOST

V polovině února představila Evropská komise svou vizi kohezní politiky na období 2007 až 2013. Tento první oficiální návrh počítá s řadou změn ve způsobu nastavení pomoci ze SF – uskutečnění těchto změn by mělo vést například k efektivnějšímu využívání finančních prostředků či k většímu důrazu na aspekt konkurenceschopnosti EU. Evropská komise nicméně předpokládá, že strukturální politika zůstane stále velmi významným nástrojem regionálního rozvoje: na nové sedmileté období navrhuje rozpočet strukturálních fondů v celkové výši přes 336,3 miliard EUR, popř. v hodnotě 0,41% HDP EU.

Nyní bude velmi záležet, jakých změn tento návrh dozná při projednávání v Evropském parlamentu a hlavně pak v Radě EU za přítomnosti již všech pětadvaceti členských zemí EU. Některé členské státy totiž mají značně odlišnou představu budoucí strukturální politiky a vůbec celkového rozpočtu EU, než jakou představila Evropská komise.

Ať už budou pro Českou republiku strukturální fondy v dalším programovacím období důležitým finančním prostředkem regionální podpory nebo pouze nástrojem vedlejším, je zřejmé, že firma se zkušenostmi s realizací projektů to bude mít za tři roky snazší při dalším rozhodování, a že tím také získá výhodnější startovní pozici.

3.3.6. PROGRAMY V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ 2004 – 2006

PROSPERITA – podpora infrastruktury průmyslového vývoje, zejména vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií;

REALITY – podpora projektů přípravy, rozvoje a regenerace průmyslových zón, podnikatelských nemovitostí;

ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA – podpora projektů stavební rekonstrukce a modernizace stávajících objektů firemních školících zařízení, dále projekty výstavby a vybavení nových oborových školících zařízení sloužících pro vzdělávání více podnikatelských subjektů;

KLASTRY – podpora projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální i nadregionální úrovni;

MARKETING – podpora zvyšování konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích formou podpory získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, účasti na výstavě nebo veletrhu v zahraničí apod.;

START – podpora realizace podnikatelských záměrů (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob) fyzických i právnických osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem. Podpora bude poskytována formou zvýhodněného úvěru

KREDIT – podpora realizace rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob);

ROZVOJ – podpora rozvoje konkurenceschopnosti MSP ve fázi růstu, tzn. podpora zvyšování technologické úrovně i zdokonalování procesů, jako například zavádění certifikací a mezinárodních standardů;

INOVACE – podpora projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb, či

zvyšujících efektivnost procesů výroby a poskytování služeb, nebo na zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury či změn ve strategické orientaci podnikatele či jiných netechnických inovací;

ÚSPORY ENERGIE – podpora projektů vedoucích ke snižování energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou, přeměnou a rozvodem energie, nových technologií zpracování energetických surovin, zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace) apod;

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE – podpora projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie, jako např. projekty výstavby, obnovy nebo rekonstrukce zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energie, projekty kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie apod.

3.3.7. KDE HLEDAT INFORMACE

<http://www.strukturalni-fondy.cz/>

– stránky o SF spravované hlavním garantem strukturální politiky v ČR, Ministerstvem pro místní rozvoj. Obsahují mj. zveřejňované výzvy k předkládání projektů, informace o programových dokumentech i konkrétní kontakty na řídicí orgány jednotlivých programů.

http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getPublicFile/8591/12774/OPPP_v11.htm

– stránka Operačního programu průmysl a podnikání 2004 – 2006 (na webu Ministerstva průmyslu a obchodu)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

– stránky Evropské komise, konkrétně Generálního ředitelství pro regionální politiku. V rámci tohoto portálu se lze v angličtině, němčině či francouzštině dostat ke všem důležitým informacím o SF. Níže uvedené odkazy jsou příklady některých zajímavých podsekci:

Legislativa EU ke SF:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reglem_en.htm

Odkaz na informace o SF v jednotlivých členských zemích:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/country/overmap/omap_en.htm

3.4. NOVINKY V OBLASTI PODPORY PODNIKÁNÍ

VÝZKUM A VÝVOJ – Internetová stránka pro malé a střední podniky

16. 4. 2004 Pro firmy zabývající se výzkumem a vývojem s počtem zaměstnanců do 250, tedy pro malé a střední podniky, slouží jako informační portál k 6. rámcovému programu výzkumu a vývoje (6.RP) tzv. SME TechWeb. Informuje o všech nových výzvách v rámci 6.RP, do kterých se mohou zapojit i MSP a uvádí i nejnovější zprávy z oblasti V+V. Jedna z posledních zpráv informuje např. o kalkulačním programu, který zájemcům o zapojení se do výzkumného projektu pomůže při kalkulaci nákladů a vyplnění formuláře A3 a nabízí tento program ke stažení. <http://sme.cordis.lu>.

MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY – Podpora MSP na stránkách Evropské komise

16. 4. 2004 Na stránkách Generálního ředitelství Evropské komise pro podnikání je zveřejněn přehled podpůrných opatření, která jsou na evropské nebo národní úrovni nabízena malým a středním podnikům. Základní informace je v anglickém jazyce, jednotlivá opatření pro ČR jsou už v českém jazyce. Součástí je i nabídka databáze „nejlepších praktik“, příklady možného získání finančních prostředků na projekty realizované MSP a další zajímavé informace. http://europa.eu.int/comm/enterprise/smie/index_cs.htm.

INOVACE – Databáze institucí podporujících transfer technologií

16. 4. 2004 Generální ředitelství Evropské komise pro podnikání zveřejnilo celoevropskou databázi institucí, které se zabývají transferem technologií. Databáze obsahuje kontakty na cca 1500 institucí z nových i starých členských zemí včetně možností vyhledávání a podrobností o oboru činnosti.

Další informace:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/competitiveness/index.htm

FONDY EU – Grantový program GŘ pro podnikání na rok 2004

27. 4. 2004 Generální ředitelství Evropské komise pro podnikání zveřejňuje grantový program pro rok 2004, který zahrnuje 20 plánovaných výzev k podání přihlášek projektů a ad hoc grantů. Výzvy budou postupně vyhlášovány během celého roku, program uvádí plánované období zveřejnění jednotlivých výzev.

Příklady připravovaných výzev: ochrana duševního vlastnictví, mezinárodní konference o harmonizaci v oblasti veterinárních léků atd.

<http://europe.eu.int/comm/enterprise/funding/index.htm>

4. ČESKÁ AGENTURA NA PODPORU OBCHODU **– CzechTrade**

Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade je národní proexportní organizací Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Byla založena rozhodnutím ministra průmyslu a obchodu 1. května 1997.

Hlavním posláním agentury je rozvíjet mezinárodní obchod a vzájemnou spolupráci mezi českými a zahraničními subjekty. Svými informačními, asistenčními a poradenskými službami CzechTrade doprovází české vývozce na zahraniční trhy. Pro firmy přicházející na český trh je kontaktním partnerem při hledání zajímavých a spolehlivých obchodních partnerů.

Cíle agentury je především poskytovat českým firmám špičkový servis, který nabízejí svým firmám země EU, prosazovat profesionální přístup k zákazníkovi, individuální řešení podle přání zákazníků, budovat dlouhodobé partnerství s klienty, usilovat, aby značka agentury pomohla k úspěchům klientů CzechTrade v zahraničí a tím společně s nimi budovat výborné jméno českého exportu.

SÍŤ AGENTURY V ZAHRAŇIČÍ A V REGIONECH ČR

CzechTrade poskytuje nejširší individuální asistenční služby v zahraničí. Nyní má CzechTrade 31 zahraničních zastoupení ve 27 zemích světa. Teritoriální síť zahraničních kanceláří vychází z priorit Koncepce proexportní politiky, materiálu ministerstva průmyslu a obchodu, který v únoru 2003 schválila vláda České republiky.

Zahraníční kanceláře úzce spolupracují s českými zastupitelskými úřady a doplňují jejich ekonomické úkoly o praktickou asistenci.

Pracovníci kanceláří CzechTrade poskytují českým firmám asistenční služby podle individuálních potřeb.

Zahraníční kanceláře CzechTrade: Belgie (Brusel), Brazílie (Sao Paolo), Čína (Šanghaj), Dánsko (Kodaň), Egypt (Káhira), Francie (Paříž), Chorvatsko (Záhřeb), Indie (Bombaj), Irsko (Dublin), Itálie (Milán), Kanada (Toronto), Litva (Vilnius), Lotyšsko (Riga), Maďarsko (Budapešť), Německo (Hamburk, Kolín n. R.), Nizozemsko (Rotterdam), Polsko (Varšava), Rakousko (Vídeň), Rumunsko (Bukurešť), Rusko (Jekatěrinburg, Moskva, Petrohrad), Srbsko a Černá Hora (Bělehrad), Španělsko (Madrid), Švédsko (Stockholm), Turecko (Istanbul, Ukrajina (Kyjev), USA (Chicago, Miami), Velká Británie (Londýn).

Kromě pražské centrály nabízí agentura své služby v dalších 14 regionálních pracovištích (Brno, České Budějovice, Děčín, Hradec Králové, Jihlava, Kladno, Liberec, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Přerov, Sokolov, Šumperk, Zlín). Síť regionálních pracovišť je budována ve spolupráci s krajskými a okresními hospodářskými komorami.

4.1. INDIVIDUÁLNÍ PODPORA V ZAHRANIČÍ

PRŮZKUM TRHU

Služba pro exportéry, kteří se rozhodují o vstupu na zahraniční trh, poskytující konkrétní informace o firmách, které mají zájem o obchodní spolupráci a praktické informace o trhu,

OVĚŘENÍ ZÁJMU O NABÍZENÝ PRODUKT

Služba zahrnující jednak cílený výběr vhodných kontaktních adres potenciálních obchodních partnerů v zahraničí, dále telefonické, písemné nebo osobní oslovení a prověření jejich zájmu o zaslání nebo předání prezentačních materiálů, a konečně také následné ověření reálného zájmu o daný produkt a navázání obchodní spolupráce.

ZJIŠTĚNÍ TECHNICKÝCH PŘEKÁŽEK VSTUPU NA ZAHRANIČNÍ TRH

Služba, jejímž obsahem je asistence při získávání příslušných informací a předpisů pro konkrétní produkt na daném trhu.

KONKRÉTNÍ INFORMACE O ZALOŽENÍ SPOLEČNOSTI

Služba umožňující získat firmám spolehlivé a úplné informace týkající se legislativních podmínek nutných k založení společnosti v zahraničí.

KONTAKTY A INFORMACE Z VELETRHŮ A VÝSTAV

Služba zakoupení výstavního katalogu mezinárodní výstavy či veletrhu nebo vyzvednutí prezentačních materiálů a katalogů firem ve sledovaném oboru podle zadaných kritérií a vypracování závěrečné zprávy agenturou CzechTrade.

PREZENTACE ČESKÉ FIRMY V ZAHRANIČÍ

Služba provedení prezentace v návaznosti na konkrétní poptávku ze zahraničí, zorganizování konkrétní prezentační akce ve spolupráci se zahraničními asociacemi, institucemi, organizátory veletrhů či významnými importéry, nebo prezentace za finančně výhodných podmínek na vybraných prestižních mezinárodních veletrzích a výstavách.

DIRECT MAILING

Služba zahrnující identifikaci a výběr vhodných kontaktních adres, ověření adres, zjištění kontaktní osoby a zájmu o zaslání prezentačních materiálů, rozeslání prezentačních materiálů zainteresovaným zahraničním firmám s průvodním dopisem v místním jazyce, zpracováním zahraniční kanceláří CzechTrade.

SLUŽBY PODLE INDIVIDUÁLNÍHO ZADÁNÍ

Služby zaměřené na specifické potřeby klientů

4.2. EXPORTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

INDIVIDUÁLNÍ EXPORTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA MÍRU FORMOU TRÉNINKŮ

Vzdělávání určené pro firmy, které cítí potřebu proškolit skupinu svých zaměstnanců najednou a připravit je tak na zpracovávání nových teritorií.

CYKLUS „ÚSPĚŠNÁ EXPORTNÍ PRAXE“

Kurz určený především pracovníkům obchodních a exportních oddělení středních a malých firem, kteří získají informace souvisejícími s přípravou vstupu na zahraniční trhy.

CYKLUS „ČESKÝ PODNIKATEL V EVROPSKÉ UNII“

Cyklus seminářů dotýkajících se různých aspektů podnikání na jednotném vnitřním trhu Evropské unie.

CYKLUS TRÉNINKŮ NA ROZVOJ PREZentaČNÍCH A PRODEJNÍCH DOVEDNOSTÍ

Cyklus určený zejména vedoucím pracovníkům, majitelům společností či jejich jednatelům, kteří mají zájem rozšířit své pole působnosti i na zahraniční trhy.

DISTANČNÍ TRÉNINKOVÝ PROGRAM „INTERNATIONAL TRADE SPECIALIST“

Distanční studijní program s využitím multimediálních počítačů, který umožňuje studentům dosáhnout praktických dovedností a znalostí v mezinárodním obchodě a marketingu a získat nakonec akreditované potvrzení od CzechTrade, IMODS a eBSI. Program je založen na moderním přístupu zvaném e-Learning. Studium probíhá kombinovaně v angličtině a češtině.

SEMINÁŘE CZECHTRADE PRO EXPORTÉRY

- Semináře k aktuálním otázkám exportu
- Semináře k technice provádění zahraničního obchodu

Aktuální informace: WWW.CZECHTRADE.CZ/VZDELAVANI ,
e-mail: SEMINARE@CZECHTRADE.CZ ; tel.: 224 907 500, 224 907 551.

4.3. EXPORTNÍ INFORMACE

VYHLEDÁNÍ OBCHODNÍCH KONTAKTŮ V ZAHRANIČÍ Z DATABÁZÍ CZECHTRADE

Služba poskytující základní informaci o potenciálních partnerech z daného teritoria.

ZJIŠTĚNÍ BONITY FIRMY

CzechTrade spolupracuje při zjišťování bonity firem s renomovanými společnostmi, prostřednictvím kterých má k dispozici údaje o více než dvaceti milionech podnikatelských subjektů na světě.

KONZULTAČNÍ DNY S ŘEDITELI ZAHRANIČNÍCH KANCELÁŘÍ CZECHTRADE

V rámci hodinového individuálního setkání mají klienti možnost prodiskutovat příležitosti a překážky, které jsou spojeny s teritoriem a komoditou při průniku na daný trh.

OBCHODNÍ PŘÍLEŽITOSTI A POPTÁVKY

Služba obsahující iniciování, shromažďování a zveřejňování poptávek ze zahraničí získaných od pracovníků zahraničních kanceláří CzechTrade, prostřednictvím obchodně-ekonomických úseků zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí a prostřednictvím internetové služby Your Czech Supplier.

Aktuální poptávky se zveřejňují denně na internetových stránkách www.czechtrade.cz. Měsíčně se v CzechTrade zpracuje a uveřejní v průměru 400 poptávek.

INFORMACE O TENDRECH A VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Uveřejňování informací o projektech, tendrech a udělených zakázkách v češtině v on-line databázi na internetových stránkách www.czechtrade.cz v části Projekty a tendry a Udělené zakázky, které obsahují v průměru 1000 záznamů. Jde o projekty financované Světovou bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a z dalších zdrojů (EU – Phare, TACIS; OECD; zahraniční kanceláře CzechTrade).

On-line databáze je doplněna doprovodnými informativními rubrikami v oddílu Veřejné poptávky, kde jsou k dispozici dokumenty obsahující podrobné informace o jednotlivých projektech.

ELEKTRONICKÉ ZASÍLÁNÍ INFORMACÍ (EZI)

Služba poskytující klientům pohodlný a snadný přístup k novinkám z internetových stránek CzechTrade – na základě nadefinovaného profilu jsou vytříděny a elektronickou poštou rozepisovány relevantní informace. <http://www.czechtrade.cz/EZI>.

EUROSERVIS PRO EXPORTÉRY

Služba umožňující prostřednictvím on-line dotazníku položit dotaz týkající se celní a daňové problematiky, volného pohybu zboží v EU, evropské legislativy až po prokazování shody s technickými požadavky či ochrany hospodářské soutěže. Dotazy zdarma zodpovídají interní i externí konzultanti a specialisté.

<http://www.euroservis.cz>

EXPORTNÍ KLUB CZECHTRADE

Platforma pro osobní setkávání a komunikaci exportérů a představitelů státní sféry. Přináší otevřenou výměnu informací a exportních zkušeností. <http://www.exportniklub.cz>

DATABÁZE INTERNETOVÝCH ADRES (DIA)

Databáze obsahující přes 3.400 zahraničních internetových adres, především ze státní a veřejné správy a dalších institucí a organizací. Týkají se podnikání či mohou být pro podnikatele a exportéry užitečné a zajímavé. DIA je zdarma dostupná ze stránky <http://www.czechtrade.cz>, odkaz Databáze internetových adres.

BUSINESSINFO

Agentura CzechTrade zastřešuje a koordinuje portál BusinessInfo, který je společným projektem řady státních i nestátních institucí, svazů a sdružení s cílem překonat rozříštěnost informací ze státní správy. Portál se zaměřuje především na podporu podnikání a exportu. <http://www.businessinfo.cz>

Realizace programu pro malé a střední podniky **MARKETING**

Dotační program realizovaný v rámci Operačního programu průmysl a podnikání má za cíl účinně rozšiřovat možnosti českých malých a středních podniků při vstupu na zahraniční trhy a zvyšovat tak vývozní potenciál ČR.

Kontaktní adresa: CzechTrade/Česká agentura na podporu obchodu

Dittrichova 21, 128 01 Praha 28; tel.: 224 907 500; fax: 224 907 503

e-mail: info@czechtrade.cz; <http://www.czechtrade.cz>

5. ČMZRB A JEJÍ PROGRAMY PODPORY PODNIKÁNÍ V ROCE 2004

Letošní rok se vyznačuje tím, že uzavírá systém podpor podnikání schválený vládou na léta 2001 – 2004 a současně zahajuje etapu nového systému čerpání podpor pro tento významný sektor ekonomiky – etapu strukturálních fondů EU. Tento nový systém se v příštím roce dále rozvine a ponese jak prvky osvědčených typů podpor, tak i nastupujících trendů a instrumentů prosazujících se v oblasti podpory malého středního podnikání v EU.

5.1. ROK 2003 – DALŠÍ ÚSPĚŠNÝ ROK PODPORY PODNIKÁNÍ

V loňském roce naše banka poskytla přes tři a půl tisíce různých podpor formou záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků v hodnotě cca 2, 6 mld. Kč. Navíc v programu REKONSTRUKCE pro zaplavené podnikatele jsme poskytli přes 100 podpor ve výši dalších 250 mil. Kč, což bylo o 38 % více než v roce 2002. Největší podíl na čerpání podpor měly projekty z Moravskoslezského a Jihomoravského kraje.

Z téměř 700 záruk v hodnotě cca 2,8 mld. Kč činily 95 % záruky za úvěry, kterými bylo podpořeno více než 4,3 mld. Kč úvěrů, přičemž průměrná výše záruky dosáhla 57 % z jistiny úvěrů. Nejvíce ji využívali klienti Komerční banky – prakticky každou druhou a hned po nich klienti České spořitelny – více než čtvrtinu z objemu záruk. Zvýhodněné úvěry v celkové výši přes 1,1 mld. Kč byly určeny jednomu tisíci třem stům podnikatelů. Z úvěrových programů byl největší zájem o program START pro začínající podnikatele s 566 bezúročnými úvěry v celkové výši 240 mil. Kč. Příspěvky na úhradu úroků dosáhly celkem 410 mil. Kč pro více než 500 projektů a na získání certifikátu ISO 14 000/9 000 téměř 125 mil. Kč.

5.2. MOŽNOSTI PODPOR V ROCE 2004

V letošním roce nedošlo v programové nabídce k zásadním změnám. Nadále poskytujeme podpory v rámci sedmi základních programů: ZÁRUKA, KREDIT, START, TRH, VESNICE, REGENERACE,

KOOPERACE a jednoho doplňkového programu (SPECIAL). K jejich realizaci bude v letošním roce k dispozici přibližně 2,2 mld. Kč. Změny nastaly pouze u programu KREDIT, kde se u nejnvýhodnějšího typu úvěru do 7 mil. Kč změnila skladba regionů, v nichž lze tento úvěr poskytnout. Jsou to okresy Bruntál, Český Krumlov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Hodonín, Jeseník, Karviná, Litoměřice, Louny, Most, Nový Jičín, Ostrava-město, Přerov, Rakovník, Svitavy, Šumperk, Tachov, Teplice, Třebíč, Ústí nad Labem, Vyškov, Znojmo a území bývalých vojenských újezdů Ralsko a Mladá. Druhou změnou je zrušení příspěvku na úhradu úroků v rámci programu TRH. V ostatních programech se podmínky získání podpory nezměnily.

Za základní formu podpor stále považujeme různé typy záruk. Smyslem programu ZÁRUKA je zvýhodnit podmínky přístupu malým a středním podnikům k bankovním úvěrům, leasingu či rizikovému a rozvojovému kapitálu. Výhodou podnikatele je, že ČMZRB nevyžaduje majetkové zajištění záruky. Její cena se obvykle pohybuje od 0,1 do 0,3 % p.a. z výše záruky za bankovní úvěr a od 0,1 do 1,3 % p.a. z výše záruky za leasing. Záruky se poskytují podle druhu na 12 až 15 let do výše 70 % jistiny úvěru.

Na skupiny podnikatelů, které z objektivních důvodů obtížně získávají financování pomocí bankovních úvěrů jsou zaměřeny programy KREDIT a START, nabízející zvýhodněné úvěry. Jedná se většinou o investiční úvěry pro podniky s méně než 50 zaměstnanci se šestiletou dobou splatnosti. U projektů ve vybraných okresech jde o úvěry do výše 7 mil. Kč s úrokovou sazbou 4 % p.a., v ostatních okresech do 4 mil. Kč při úrokové sazbě 5 % p.a. K jejich získání banka požaduje přiměřené majetkové či jiné zajištění. Za zvláště výhodných podmínek poskytujeme úvěry do 1 mil. Kč s dobou splatnosti do 4 let a s úrokovou sazbou 3 %, pokud je doporučilo regionální poradenské a informační centrum (RPIC) resp. podnikatelské inovační centrum (BIC). Tento typ úvěru je zajišťován pouze směnkou příjemce úvěru.

Vstup do podnikání a jeho rozvoj v počáteční fázi jak pro fyzické osoby tak pro obchodní společnosti (s výjimkou akciových společností), které zahájily činnost nejdříve 6 měsíců před datem podání žádosti o podporu, umožňuje program bezúročných úvěrů START. Výše úvěru činí až 0,5 mil. Kč na každého oprávněného občana, maximálně však 1 mil. Kč pro obchodní společnost. Doba splatnosti úvěru je do 6 let.

Třetí skupinu podpor tvoří příspěvky jednak na úhradu úroků v rámci programů VESNICE a REGENERACE poskytované po dobu až 4 let k investičně zaměřeným úvěrům (ve výši 5 % resp. 3 % úroku z bankovního úvěru) a jednak příspěvky na pořízení certifikace dle norem souboru ISO 14001, příspěvky na získání značky shody s normou ČSN TEST, příspěvky na náklady spojené s kapitálovým vstupem (program ZÁRUKA) a příspěvky na rozvoj kooperačních sdružení (program KOOPERACE).

5.3. ÚČAST ČMZRB VE STRUKTURÁLNÍCH FONDECH

Nástrojem ČMZRB při využívání prostředků strukturálních fondů budou různé formy zvýhodněných úvěrů v rámci programů START, KREDIT a INOVACE. Tyto úvěry budou směřovat především k začínajícím podnikatelům a k malým podnikům s kratší historií. Významným směrem bude též podpora inovačně zaměřených projektů. Prostředky EU by měly zvýšit zdroje podpory pro tyto cílové skupiny a vyvolat pozitivní posuny i v některých dosud poměrně přísných podmínkách přístupu ke zvýhodněnému financování pro tyto podnikatele.

Zkušenosti z využívání předvstupových fondů ukázaly na některá úskalí a složitost postupů získávání podpor z prostředků EU. S určitým nárůstem administrativy a zvýšením kontroly oproti národnímu režimu poskytování prostředků nutno počítat, i když snahou ČMZRB je v maximální míře využít mnohaletých zkušeností z poskytování podpor podnikání a technických možností k tomu, aby negativní dopady na podnikatele byly co nejmenší.

Značnou možností rychlé, jednoduché a flexibilní komunikace přináší elektronické předávání dat v rámci žádostí o podporu. Ti žadatelé, kteří tyto možnosti budou schopni využít, mohou proces získání podpory urychlit a snížit i svoje náklady spojené se získáním podpor. ČMZRB se v maximální možné míře bude snažit vyjít těmto potřebám podnikatelů vstříc.

Veškeré informace o těch programech, které bude ČMZRB v oblasti strukturálních fondů realizovat, včetně příslušných formulářů, jsou dostupné na webových stránkách ČMZRB. Bude se jednat o postupy podobné těm, které již podnikatelé znají ze současné praxe ČMZRB při poskytování zvýhodněných úvěrů. Záměrem ČMZRB je, aby klient co nejméně pocítil přechod podpor ze stávajícího systému do systému strukturálních fondů pouze s tou výjimkou, že možnosti uspokojit poptávku budou vyšší.

KONTAKT:

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA, a.s.

Jeruzalémská 964/4, 110 00 Praha 1

tel.: 255 721 111; fax: 255 721 110

e-mail: info@cmzrb.cz; <http://www.cmzrb.cz>

6. OKO SP ČR

Oborová kontaktní organizace pro průmyslový výzkum a vývoj v ČR

6.1. HLAVNÍ CÍLE OKO SP ČR

- Podpořit zvýšení technologické a inovační úrovně českého průmyslu prostřednictvím účasti českých firem v evropském programu pro výzkum a vývoj
- Přispět k rozvoji spolupráce průmyslu s výzkumnými pracovišti a s malými a středními podniky v mezinárodním měřítku

6.2. NABÍDKA SLUŽEB OKO SP ČR

Informační podpora pro účast v 6. RP EU

- semináře a workshopy
- poskytování nezbytné dokumentace
- informace o aktuálních výzvách k podávání návrhů projektů
- publikace, literatura
- příklady úspěšných projektů

Asistence při přípravě projektů

- informační konzultace
- vyhledávání partnerů
- odborné poradenství při vypracování projektů

KONTAKT:

Svaz průmyslu a dopravy ČR, Mikulandská 7, 113 61 Praha 1

tel./fax: 224 934 843

Ing. Pavel Dzida

pdzida@spcr.cz

Ing. Stanislav Lička, CSc.

slicka@spcr.cz

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.

ksperlink@spcr.cz

www.czindustry.cz

Czech Knowledge Transfer Office Inženýrská akademie ČR

Máte odborný problém?

Máte odborný problém, který brání v realizaci Vašich plánů? Potřebujete konzultaci, odbornou pomoc nebo kompletní řešení Vašeho problému?

Nevíte, kde hledat rychlou pomoc?

Víte, co chcete řešit, a víte, jak problém formulovat a kde najít nevhodnějšího partnera na výzkumných pracovištích?

JSME TU PRO VÁS!

CKTO – Czech Knowledge Transfer Office, specializované pracoviště Inženýrské akademie ČR, v rámci svého dlouhodobého programu "**S4P – Science for Practice**" aktivně přispívá k využití poznatků, znalostí a dalších výsledků výzkumu a vývoje v průmyslu a zejména v malých a středních podnicích (MSP) s cílem zhodnotit je ve prospěch růstu konkurenceschopnosti národní ekonomiky.

CKTO spolu se **Svazem průmyslu a dopravy ČR** a **Asociací výzkumných organizací je oborovou kontaktní organizací OK 440** "Integrovaný informační systém poznatků VaV pro podporu účasti českých subjektů v mezinárodní spolupráci", která je součástí sítě **NINET** pro podporu aktivit 5. a 6. rámcového programu výzkumu v EU.

CKTO je provozovatelem **informačního portálu poznatků výzkumu a vývoje OK 440**, dostupného na stránkách

www.eacr.cz/ckto/.

Prostřednictvím informačního portálu poznatků výzkumu a vývoje můžete získat nejen potřebné informace o nových a **aplikačně využitelných výzkumných poznatcích**, ale i **kontakty na odborníky**, kteří Vám pomohou s řešením Vašeho technologického problému.

Všechny informace lze vyhledávat jak podle **technologických oborů**, tak i podle **klíčových slov**. Vyhledávání podle klíčových slov je vhodné zejména pro ty, kteří hledají řešení problému zasahujícího do několika oborů, nebo pro ty, kteří při řešení vlastního problému hledají inspiraci v jiných oborech.

Služby **portálu OK 440** jsou v rámci programu **EUPRO** poskytovány veřejnosti zdarma.

Kontakty:

Inženýrská akademie ČR, Národní 3, 117 20 Praha 1
tel. +420 224 240 597 (Ing. Hayer)
tel. +420 224 240 530 (pí. Svobodová)
email: eacr@eacr.cz
www.eacr.cz

CKTO – IA ČR, Dolejškova 5, 182 00 Praha 8
tel. +420 286 890 383 (Dr. Dobiáš)
email: ckto@eacr.cz
www.eacr.cz/ckto/

nebo **regionální pobočky CKTO:**

RKTO Brno
FSI VUT v Brně, Technická 2, 616 69 Brno
tel. +420 541 142 853 (prof. Kratochvíl)
email: rkto.brno@eacr.cz

RKTO Plzeň
NTC ZČU v Plzni, Univerzitní 8, 306 14 Plzeň
tel. +420 377 632 325 (prof. Rosenberg)
email: rkto.plzen@eacr.cz

7. PROGRAM EUREKA

– evropská spolupráce v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a vývoje

7.1. ÚLOHA A CÍLE EUREKY

Program EUREKA je jedním z nástrojů evropské strategie a spolupráce v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a inovačních aktivit. Cílem programu je podporovat mezinárodní spolupráci mezi evropskými průmyslovými podniky, výzkumnými ústavy a vysokými školami a vytvářet tak podmínky pro zvyšování výkonnosti a konkurence schopnosti evropského průmyslu a rozvoj jeho společné infrastruktury.

Program EUREKA vznikl v roce 1985 a nyní sdružuje spolupráci 33 členských zemí a Komise EU. Některé další země mají statut přidruženého členství. Česká republika je řádným členem od roku 1995 a řadí se mezi nejaktivnější členské země.

7.2. ZAMĚŘENÍ PROJEKTŮ

Projekty EUREKA jsou orientovány na oblasti soukromého i veřejného sektoru. Jejich výstupem musí být nové špičkové výrobky, technologie nebo služby, schopné komerčního využití. Z hlediska statistické klasifikace jsou projekty EUREKA zaměřeny na oblasti

- Informační technologie
- Nové materiály
- Životní prostředí
- Biotechnologie a medicínské technologie
- Robotika a automatizace
- Komunikační technologie
- Energetika
- Doprava
- Lasery

Program EUREKA na jedné straně podporuje evropské strategické projekty, tzv. EUREKA klustrové projekty, které jsou přímo koordinovány velkými průmyslovými podniky (např. projekty MEDEA nebo ITEA). Zaměření těchto strategických projektů je zejména na oblast mikroelektroniky a to jak na vývoj komponent a jejich průmyslovou aplikaci, tak softwarové systémy pro informační a komunikační technologie. Na druhé straně EUREKA poskytuje zázemí pro mezinárodní spolupráci malých a středních podniků a možnosti rychlého transferu výsledků technického rozvoje do komerčního využití. Je nutno zdůraznit, že pro malé a střední podniky program EUREKA představuje, v porovnání s Rámcovým programem Evropské unie a jeho dílčí částí CRAFT, daleko menší administrativní přípravu a jednodušší způsob předložení návrhu projektu. To podporuje také velmi důležitý aspekt pro možnost rychlého zahájení řešení projektu.

K získání statutu projektu EUREKA a jeho schválení je nutné, aby návrh projektu splňoval následující kritéria:

- musí se jej účastnit alespoň dva průmyslové podniky, výzkumné ústavy, univerzity nebo další organizace nejméně ze dvou členských zemí;
- cílem projektu musí být dosažení znatelného pokroku (inovačního stupně) v technologické nebo užité hodnotě vyvíjeného výrobku, technologického procesu nebo služby;
- pro výsledky řešení projektu a jeho výstup musí existovat komerční využití a uplatnění na trhu;

- účastníci projektu musí k jeho realizaci disponovat nezbytnými technickými, řešitelskými, řídicími kompetencemi i finančními prostředky;
- projekt musí mít civilní aplikaci.

7.3. FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ EUREKA

Program EUREKA nevytváří společný (centrální) fond a pro financování projektů je určen způsob, který kumuluje vlastní finanční zdroje průmyslových podniků a firem a výzkumných organizací a podporu z národních prostředků určených na výzkum a vývoj. Možnosti získání státní (veřejné) finanční podpory podléhají národním pravidlům v jednotlivých členských zemích EUREKY. Finanční prostředky jsou poskytovány ve formě nevratných dotací (grantů) nebo půjček, většinou ale s nižším úrokem, než normálně poskytují bankovní ústavy.

V České republice probíhá účelové spolufinancování projektů EUREKA od roku 1994 formou nevratné finanční půjčky (grantu). Toto spolufinancování ze státního rozpočtu může být poskytnuto všem typům organizací (průmyslové velké i malé a střední podniky, výzkumné organizace a university). Podmínkou je úspěšně ve výběrovém řízení na národní úrovni a následně projekt musí být schválen výkonným grémiem programu EUREKA – Skupinou vysokých představitelů.

7.4. VÝZNAM PROGRAMU EUREKA PRO ČESKOU REPUBLIKU

V rámci Evropy je EUREKA nástroj a program, který nabízí a poskytuje pro české průmyslové podniky značnou šanci zapojit se do řešení výzkumných projektů s vysokou úrovní inovace. Ve svém důsledku tak vytváří prostor pro stimulaci exportu produktů s vysokou užitnou hodnotou. Pro oblast výzkumu a vývoje EUREKA umožňuje přímý kontakt s průmyslovými partnery a tím i nové podněty pro výzkumné aktivity a jejich komerční uplatnění.

7.5. KOORDINACE PROGRAMU EUREKA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Mezinárodní spolupráce českých organizací ve výzkumu a vývoji je zajišťována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. V případě EUREKY se jedná rovněž o podporu průmyslových podniků a jejich inovačních aktivit. Podrobné informace o programu EUREKA – včetně bezplatné konzultace o přípravě projektů a možnosti financování z účelových prostředků – poskytne národní koordinátor programu EUREKA.

Kontaktní adresy:

**Ing. Josef Martinec, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR; Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
E-mail: josef.martinec@msmt.cz
Tel.: 257 193 520; fax: 257 193 713**

Přehledná informace o programu EUREKA a velmi účelné údaje o projektech EUREKA a jejich řešitelích jsou k dispozici na internetové stránce programu EUREKA www.eureka.be

Odbornou konzultaci je možno také vyžádat v Sekretariátu programu EUREKA, kde působí Dr. Svatopluk Halada, národní expert ČR. Kontaktní adresa:

EUREKA Secretariat
Rue Neerveld 107, B-1200 Brusel
E-mail: svatopluk.halada@es.eureka.be
Tel.: +32 2 777 09 60; Fax: +32 2 770 74 95

- *Obhajuje zájmy českých podnikatelů před orgány Evropské unie*
- *Informuje české podnikatele o legislativní činnosti EU v jejich oboru*
- *Školí české podnikatele a manažery přímo v sídelním městě EU Bruselu*
- *Zastupuje české podnikatelské organizace u evropských podnikatelských federací*

Česká podnikatelská reprezentace při Evropské unii

CEBRE byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR (HK), Svazem průmyslu a dopravy ČR (SP) a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS), aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před a po vstupu ČR do Evropské unie. K naplnění svého cíle CEBRE získala podporu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a agentury CzechTrade.

Co CEBRE podnikatelům nabízí?

CEBRE může pro vás pracovat všude tam, kde se zájmy vaší firmy protínají s činností orgánů Evropské unie, nebo jiných evropských organizací sídlících v Bruselu. Od CEBRE získáte informace o připravovaných rozhodnutích a předpisech EU pro svůj obor, formou stáže v Bruselu doškolíte CEBRE v evropské problematice vaše manažery, přes CEBRE vstoupíte do přímého kontaktu s orgány Evropské unie, prostřednictvím CEBRE získáte přehled o nabídce podpůrných programů EU pro ČR... A všechny služby CEBRE můžete objednat přímo v ČR, za ceny přístupné i malým a středním podnikům. Jedná se konkrétně o tyto služby:

- Monitoring oborových aktualit z EU
- Školící stáže v kanceláři CEBRE v Bruselu
- Poradenství při zpracování firemních projektů
- Zakázkové služby
- Inzerce a reklama

Podrobná nabídka služeb je uvedena na www.cebrecz

Kontakty pro získání dalších informací nebo objednávky služeb:

Svaz průmyslu a dopravy ČR, sekce vnějších vztahů

Eva Svobodová, MBA, tel.: 224 934 514, fax: 224 934 038, e-mail: cebrecz@spcr.cz

Hospodářská komora ČR, Centrum pro evropskou integraci

Mgr. Robert Mulač, LL.M.Eur., tel.: 296 646 356, fax: 296 646 227, e-mail: cebrecz@komora.cz

www.cebrecz

Česká podnikatelská reprezentace při Evropské unii

Kontaktní adresy:

Svaz průmyslu a dopravy ČR, sekce vnějších vztahů

Eva Svobodová, MBA; tel.: 224 934 514; fax: 224 934 038; e-mail: cebre@spcr.cz

Hospodářská komora ČR, Centrum pro evropskou integraci

Mgr. Robert Mulač, LL.M.Eur

tel.: 296 646 481; fax: 296 646 227; e-mail: cebre@komora.cz

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

Ing. Aleš Fischer; tel.: 222 324 985; fax: 224 230 606; e-mail: kzps@kzps.cz

www.cebre.cz

Česká agentura na podporu obchodu

Kontaktní adresa:

CzechTrade/Česká agentura na podporu obchodu

Dittrichova 21, 128 01 Praha 28

tel.: 224 907 500; fax: 224 907 503

e-mail: info@czechtrade.cz; <http://www.czechtrade.cz>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA, a.s.

Kontaktní adresa:

Jeruzalémská 964/4, 110 00 Praha 1

tel.: 255 721 111; fax: 255 721 110

e-mail: info@cmzrb.cz; <http://www.cmzrb.cz>

Oborová kontaktní organizace pro průmyslový výzkum a vývoj v ČR

Kontaktní adresa:

Svaz průmyslu a dopravy ČR, Mikulandská 7, 113 61 Praha 1

tel./fax: 224 934 843

Ing. Pavel Dzida

pdzida@spcr.cz

Ing. Stanislav Lička, CSc.

slička@spcr.cz

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.

ksperlink@spcr.cz

www.czindustry.cz

– evropská spolupráce v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a vývoje

Kontaktní adresy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR,

odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji

Ing. Josef Martinec; tel.: 257 193 520, fax: 257 193 713

e-mail: josef.martinec@msmt.cz www.eureka.be

EUREKA Secretariat

Dr. Svatopluk Halada; tel.: +32 2 777 0960, fax: +32 2 770 7495

e-mail: svatopluk.halada@es.eureka.be